

Vlaams
Parlement

stuk **1769** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 22 oktober 2012 (2012-2013)

Beleidsbrief

Gelijke Kansen

Beleidsprioriteiten 2012-2013

ingediend door de heer Pascal Smet,
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

PASCAL SMET

Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

BELEIDSBRIEF GELIJKE KANSSEN 2013

*‘Look up at the stars, not down at your feet.’
‘Kijk omhoog naar de sterren, niet naar je
voeten.’*

*Stephen Hawking, de volledig verlamde Britse
natuurkundige tijdens de openingsceremonie van
de Paralympics, zomer 2012.*

Inhoudsopgave

Lijst met afkortingen	5
Managementsamenvatting	7
Inleiding	11
I Het gelijkekansenbeleid	13
A De horizontale component van het Vlaamse gelijkekansenbeleid	13
B De verticale component van het Vlaamse gelijkekansenbeleid	15
1 Gendermechanismen verhinderen niet langer gelijke kansen	15
2 Gelijke rechten en kansen voor mensen met een handicap	19
3 In Vlaanderen is er respect voor iedereen, ongeacht zijn of haar seksuele identiteit	23
4 Integrale toegankelijkheid is een sleutelement in de realisatie van een maatschappij met gelijke kansen	28
5 Binnen het gelijkekansenbeleid wordt ingezet op het empoweren van nieuwe Vlamingen	33
6 Generieke initiatieven	36
II Het gelijkebehandelings- of antidiscriminatiebeleid	39
Bijlage I: Overzicht resoluties en aanbevelingen Vlaams Parlement met betrekking tot het Vlaamse gelijkekansenbeleid)	45
Bijlage II: Regelgevingsagenda (afzonderlijke bijlage)	47

Lijst met afkortingen

Algemeen (alfabetisch)

CGKR	Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding
Fevlado	Federatie van Vlaamse Dovenorganisaties
GKV	Gelijke Kansen in Vlaanderen
GRIP	Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap
IGVM	Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen
IVRPH	Internationaal Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap
LGBT(I)	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender (Intersexual)
NOOZO	Niets Over Ons Zonder Ons
NVR	Nederlandstalige Vrouwenraad
OCM	Open Coördinatiemethode
OvI	Ouders voor Inclusie
PST	Provinciaal Steunpunt Toegankelijkheid
RIA	Reguleringsimpactanalyse
SGKB	Steunpunt Gelijkekansenbeleid
SEN	Steunpunt Expertisenetwerken
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIHO	Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
Vliom-databank	Databank 'Vlaamse Instellingen, Organen en Mandaten'
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VN	Verenigde Naties
VOK	Vrouwen Overleg Komitee
WOGA	World Outgames

Wetgeving (chronologisch)

MEP-decreet	Decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid, <i>Belgisch Staatsblad</i> 6 augustus 2007.
Gelijkekansendecreet	Decreet van 10 juli 2008 houdende het kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid', <i>Belgisch Staatsblad</i> 23 september 2008.
Toegankelijkheidsverordening	Besluit van 5 juni 2009 van de Vlaamse Regering tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid, <i>Belgisch Staatsblad</i> 2 september 2009 en 18 februari 2011
Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet	Decreet houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen en houdende wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, <i>Belgisch Staatsblad</i> 28 augustus 2011, err. 6 februari 2012.

Managementsamenvatting

Het gelijkekansenbeleid

I De horizontale component van het Vlaamse gelijkekansenbeleid

De open coördinatiemethode (hierna afgekort als OCM) integreert een gelijkekansenperspectief in alle Vlaamse bevoegdheidsdomeinen. De verschillende leden van de Vlaamse Regering, begeleid door de ambtelijke Commissie Gelijke Kansen, spreken doelstellingen af en koppelen daar concrete acties aan. Er zijn vier grote OCM-thema's: gender, seksuele identiteit, fysieke toegankelijkheid en handicap.

In 2012 kwam de OCM voor de eerste drie thema's op kruissnelheid: de actieplannen 2011-2012 voor de thema's gender, seksuele identiteit en fysieke toegankelijkheid werden volop in de praktijk omgezet. Voor het thema handicap begint het werk nu pas echt: een eerste bundel actieplannen - gebaseerd op het doelstellingenkader dat eind 2011 werd goedgekeurd - is aangemaakt en staat kortelings op de agenda van de Vlaamse Regering.

Ik kijk met belangstelling uit naar de verslagen over de realisatie van de actieplannen voor de thema's gender, seksuele identiteit en fysieke toegankelijkheid, die begin 2013 verwacht worden, en naar de concrete uitvoering van de eerste actieplannen voor het thema handicap.

Het OCM-proces vereist, naast de ontwikkeling van doordachte plannen, ook een nauwgezette monitoring. Al in 2011 voerde het Steunpunt Gelijkekansenbeleid (hierna afgekort als SGKB) een nulmeting uit op basis van eerder ontwikkelde genderindicatoren. Ook voor handicap werd een indicatorenset ontwikkeld, die in 2013 opgeleverd en bekendgemaakt zal worden, gekoppeld aan een nulmeting. In 2014 volgt dan, zowel voor gender als voor handicap, een eerste éénmeting. Het SGKB - dat in 2012 aan een nieuw mandaat begon - volgt de OCM verder op.

De intentie is om vanaf 2015 de OCM-cycli van de verschillende thema's te synchroniseren, zodat timing en fasering gelijklopen. Ik plan ook, ter gelegenheid van de evaluatie begin 2013, bilaterale gesprekken met mijn collega-ministers, om zo de voortgang in de uitwerking van de actieplannen mee te stimuleren.

II De verticale component van het Vlaamse gelijkekansenbeleid

Gender. Het brede publiek meer genderbewustzijn bijbrengen, is een werk van lange adem. De uitwerking van het genderklikactieplan strekt zich daarom doelbewust uit over de gehele beleidsperiode. In 2012 werd de genderklikwebsite gelanceerd en kwamen diverse genderklikprojecten tot hun culminatie. Voor 2013 staat een genderklikcampagne gepland, die via de pers en een (socio)cultureel programma expliciete aandacht vraagt voor het genderthema. Mijn betrachting is het debat over gender te stimuleren in diverse *communities* en via diverse kanalen.

Daarnaast besteed ik ook aandacht aan de problematiek dat vrouwen die in een partnerrelatie niet of slechts deeltijds hebben gewerkt, vaak financieel in de problemen komen als de relatie spaak loopt. In die context liet ik in 2012 de universiteiten van Hasselt en Leuven onderzoek voeren. De onderzoeksresultaten moeten leiden tot bruikbare clausules die kunnen ingezet worden bij huwelijks- of samenlevingscontracten. Op die manier kunnen partners anticiperen op de gevolgen van een mogelijke relatiebreuk. In 2013 zullen de clausules gelanceerd worden in een korte, toegankelijke folder die ruim verspreid wordt. De Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat zal die verspreiding voluit ondersteunen.

De scope van de loopbaankloof is logischerwijs veel ruimer dan die van het beleidsdomein Gelijke Kansen. Slechts met de inzet van meerdere ministers op meerdere beleidsdomeinen, kan er werkelijke vooruitgang geboekt worden. Vandaar dat ik wil komen tot een Vlaams Actieplan ter zake. In 2012 antwoordden Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (hierna afgekort als SERV) en Vlaamse Onderwijsraad (hierna afgekort als Vlor) op de gerichte adviesvragen die professor Luc Sels in 2011

opstelde over de loopbaankloof. In 2013 zet ik, op basis van de gegeven antwoorden, de volgende stappen voorwaarts.

Voorjaar 2012 was het moment waarop het eerste MEP-rapport het licht moest zien. Uit de cijfers van de eerste versie van het ontwerprapport bleek helaas dat al teveel gegevens over advies- en bestuursorganen ontbraken in de Vliom-databank. Daarom besloot de Vlaamse Regering iedereen meer tijd te geven om de databank te actualiseren. Een nieuwe deadline voor input werd vastgelegd op 16 oktober 2012. Na die datum wordt werk gemaakt van een finaal rapport. Om ervoor te zorgen dat de vooruitgang in de diverse beleidsdomeinen nauwgezet kan gevolgd worden, verhoog ik het rapportageritme. Alhoewel het decretaal verplicht is om tweejaarlijks een rapport af te leveren, zal ik al in 2013 een volgend rapport afleveren. Samen met de Afdeling Kanselarij laat ik, bij wijze van flankerend initiatief, een handleiding aanmaken voor de contactpersonen die de Vliom-databank aanvullen.

Handicap. 2012 was een cruciaal jaar voor het thema handicap. Dat jaar werd het team van Gelijke Kansen in Vlaanderen (hierna afgekort als GKV) versterkt met een medewerker die zich specifiek op dit thema zal toeleggen. Het thema handicap is sinds 2012 ook een expliciete onderzoekslijn binnen het SGKB. Er werd onderzoek opgestart naar inclusie en participatie van personen met een beperking en naar tewerkstellingskansen van werknemers met een handicap.

In 2013 wordt de activiteit en de intensiteit rond het thema opgedreven. Ik maak werk van de OCM-actieplannen rond handicap, de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (hierna afgekort als IVRPH) in Vlaanderen, de uitbouw van een performant monitoringsysteem en de vormgeving van beleidsparticipatie van de groep met een beperking door de oprichting van een adviesraad voor personen met een handicap. Ik wil een duidelijk kader voor die beleidsparticipatie scheppen, en dit op basis van het advies van het middenveld en een inschatting van de mogelijkheden en randvoorwaarden. Ook wat betreft beeldvorming is de tijd rijp voor een grote sprong voorwaarts. Ik bekijk samen met de betrokkenen – want niets over hen, zonder hen - en binnen de beschikbare middelen de mogelijkheid van een creatieve campagne die het negatieve beeld over personen met een handicap drastisch moet bijstellen en een krachtige emanciperende boodschap moet brengen.

Daarnaast steun ik projecten die op een innovatieve manier bijdragen aan de emancipatie en participatie van personen met een handicap. Zo liep in 2012 het project 'Onze Nieuwe Toekomst', ter bevordering van de deelname van mensen met een verstandelijke beperking aan lokale adviesraden. Ook inclusief onderwijs staat op de agenda. Een project van Ouders voor Inclusie ondersteunt en empowert ouders in een inclusiesituatie door hen te informeren, inschrijvingsproblemen op te volgen en een tweedelijns inclusienetwerk op te zetten.

Seksuele identiteit. Het holebi- en transgenderbeleid is een tweesporenbeleid: enerzijds worden structurele belemmeringen, discriminaties en maatschappelijke weerstanden opgespoord en weggewerkt; anderzijds gaat aandacht naar het empoweren van de doelgroep en haar deelgroepen.

2012 werd geregeld opgeschrikt door gevallen van homofoob geweld. Ik liet daarom het SGKB een onderzoek opstarten naar dit fenomeen. De resultaten van het eerste, kwalitatieve luik, zullen de basis vormen voor het tweede luik: een survey die op grote schaal verspreid wordt in 2013.

Daarnaast werd in 2012 ook een onderzoek aangevat naar genderbased geweld in het Brusselse centrum. De scope van dit project is breder dan enkel geweld tegen holebi's. De link tussen antiholebigeweld en agressie tegen wie niet aan bepaalde genderverwachtingen voldoet, is immers duidelijk. Het eindrapport zal begin 2014 voorliggen.

Ook heel wat transgenders krijgen met geweld te maken. Het SGKB bracht in 2012 die ervaringen in kaart via een online survey. De resultaten worden op 20 november 2012 gepresenteerd. Ik zorg ook voor zeer concrete ondersteuning voor deze extra kwetsbare deeldoelgroep. In 2013 start het contactpunt voor transgenders, een pilootproject. Dit contactpunt, waar transgenders terecht kunnen voor allerlei info en advies, komt er in samenwerking met het Centrum voor Seksuologie en Genderproblematiek van het UZ Gent. Eind 2012 presenteer ik ook een praktische brochure voor

werkgevers over het thema transgender op de werkvloer. Ze moet werkgevers in staat stellen op een correcte manier om te gaan met transgender werknemers.

Vooroordelen aanpakken en genderstereotypen ontkrachten zijn en blijven fundamenteel in een performant LGBT-beleid (LGBT staat voor Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender). Daarom focus ik voor enkele acties specifiek op leer- en socialisatiecontexten. In het onderwijs stel ik, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten, een leerkracht halftijds vrij om initiatieven te ontwikkelen die onder meer sleutelactoren sensibiliseren. Het startschot van dit traject wordt gegeven op 23 oktober 2012, met de ondertekening van een 'gemeenschappelijke verklaring over een beleid met betrekking tot gender en seksuele geaardheid in het onderwijs'.

Homoseksualiteit is in bepaalde segmenten van de allochtone gemeenschap nog steeds moeilijk bespreekbaar. Daarom start ik de dialoog op over het thema seksuele diversiteit. Het is immers belangrijk dat er enerzijds binnen de allochtone gemeenschap geïnformeerd en gesensibiliseerd wordt en anderzijds dat de autochtone gemeenschap inziet dat er binnen de allochtone moslimgemeenschap progressieve stemmen rond dit thema aanwezig zijn. In een klimaat van toenemende polarisering, is dit geen overbodige luxe.

Een andere context waar de stereotypen nog welig tieren, is het profvoetbal. Dat nog geen enkele Belgische profvoetballer tot nog toe zijn coming-out durfde te doen, spreekt in dat verband boekdelen. Ik werk, samen met de Vlaamse en Belgische voetbalbonden en federaties, aan plannen om vooroordelen te counteren en meer openheid te creëren. Hoe een tolerant sportfeest eruit kan zien, zal duidelijk worden tijdens de World Outgames in augustus 2013. De mensenrechtenconferentie van dit sportevenement zal deelnemers uit de hele wereld samenbrengen, vormen en inspireren. Ik steun de realisatie van deze conferentie.

Integrale toegankelijkheid. Een toegankelijkheidsbeleid staat of valt met de inhoudelijke ondersteuning van ervaringsdeskundigen en technische expertise. Coördinatie, afstemming en professionalisering van het middenveld zijn daarbij essentieel. De ervaring leert dat er dringend nood is aan een ingrijpende hervorming om het bovenstaande mogelijk te maken. Momenteel wordt immers al te veel geïnvesteerd in coördinatie en intervisie van de sleutelactoren, terwijl de gewenste resultaten te lang uitblijven. 2012 stond bijgevolg in het teken van een grondige evaluatie van de sector. Op basis daarvan leg ik eind 2012 een nota voor aan de Vlaamse Regering over de toekomstige structuur van het toegankelijkheidswerkveld. Op basis van de beslissing van de Vlaamse Regering zal ik in 2013 de nodige initiatieven nemen om het toegankelijkheidswerkveld te formaliseren. Zoals afgesproken voer ik, in samenspraak met mijn collega-minister van Ruimtelijke Ordening, in 2013 trouwens ook een evaluatie van de Toegankelijkheidsverordening uit.

Zoals eerder aangekondigd, werd de databank 'Toegankelijk Vlaanderen' grondig vernieuwd zodat ze ook gebruikt kan worden als monitoringinstrument voor het toegankelijkheidsbeleid. De technische ontwikkeling liep weliswaar enige vertraging op, maar in het najaar van 2012 moet de databank afgewerkt en publiek beschikbaar zijn. Begin 2013 plan ik een campagne om de vernieuwde databank bekend te maken, vooral bij personen met een handicap en bij eigenaars van publiek toegankelijke accommodaties.

Het ontwerpconcept Universal Design is een waardevol instrument voor iedereen die bij het bouwproces betrokken is. Om de aandacht voor Universal Design aan te wakkeren, organiseer ik voor de tweede keer de architectuurwedstrijd 'Universal design voor studenten'. Om tot een verfrissend en wervend concept te komen dat een breed bereik heeft, doe ik beroep op de expertise van een communicatiebureau. De competitie loopt in de tweede helft van het academiejaar 2012-2013.

Als onderwijsminister hou ik verder ook de toegankelijkheid van nieuwe schoolgebouwen nauwlettend in het oog. De Vlaamse overheid vervult in deze een belangrijke voorbeeldfunctie. Meer dan ooit is het van belang dat scholen inclusief ontworpen worden, zodat ze de tred kunnen volgen van de evoluties inzake inclusief onderwijs.

Partnerschappen. Ik blijf aandacht hebben voor een sterke structurele samenwerking met het middenveld, het academische niveau en de andere bestuursniveaus en stuur bij waar nodig. In 2012

startte een nieuw mandaat voor het SGKB. Het Steunpunt breidde zijn onderzoeksradius uit met de thema's 'handicap' en 'discriminatierecht'.

Op internationaal vlak verzeker ik de vertegenwoordiging van het Vlaamse gelijkekansenbeleid binnen een aantal gendergelieerde organen en blijf ik het ambtelijke holebinetwerk actief voeden. Voor handicap activeer ik de werkzaamheden van het Vlaamse *focal point* voor de implementatie en opvolging van het IVPRH, ook in een interfederale context.

Beeldvorming. Om de aanwezigheid van kansengroepen in de media op een niet-stereotyperende wijze te bevorderen, zet ik verder in op kwaliteit, gebruik en promotie van de expertendatabank voor journalisten.

III Het gelijkebehandelings- of antidiscriminatiebeleid

Eind juli 2012 sloot de Vlaamse Regering een samenwerkingsovereenkomst af met de andere deelstaten en de federale overheid voor de oprichting van een gemeenschappelijk onafhankelijk gelijkheidsorgaan: het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme (hierna afgekort als het Interfederaal Centrum). Het Interfederaal Centrum zal van start gaan op 30 juni 2013. De dertien lokale Meldpunten Discriminatie die Vlaanderen de voorbije jaren heeft opgericht, worden erin opgenomen.

In afwachting van de concrete uitwerking van dit samenwerkingsakkoord en om de continuïteit te verzekeren, zorg ik voor een overgangsfinanciering voor de Meldpunten Discriminatie gedurende de eerste jaarhelft van 2013. Tijdens de overgangsperiode hernieuw ik de overeenkomst met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, dat de Meldpunten ondersteunt via een helpdesk en vorming, en voor het gebruik van de gemeenschappelijke databank Metis.

In 2013 zal ook, na een kerntakendebat, een akkoord gesloten worden over de interfederalisering van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (hierna afgekort als IGVM), en worden verkennende gesprekken opgestart om na te gaan of een interfederale mensenrechtenkoepel wenselijk is. Ik zal er tijdens alle onderhandelingen op toezien dat de kwaliteitsvolle dienstverlening die de Meldpunten hebben uitgebouwd, maximaal in de nieuwe structuur geïntegreerd wordt en dat er voldoende garanties zijn dat de Vlaamse Kamer van het Interfederaal Centrum haar werking kan afstemmen op Vlaamse prioriteiten.

Discriminatierecht is een rechtstak die in volle ontwikkeling is, en die steeds meer impact heeft op beleid en samenleving. Daarom vormt dit thema een specifiek onderzoeksluik in het nieuwe SGKB. GKV en het middenveld worden op regelmatige basis betrokken bij dit onderzoek.

Inleiding

Beeld 1, lente 2012, Plopsaland. Miroyka (14), een meisje met het syndroom van Down, mag na drie kwartier aanschuiven niet instappen in de populaire attractie De Boomstammetjes. Het pretpark haalt veiligheidsoverwegingen aan. Dat Miroyka al van kindsbeen af probleemloos van de attractie gebruik maakt, is geen argument. Haar vaardigheden worden niet gezien, haar handicap des te meer.

Beeld 2, tijdens de openingsceremonie van de Paralympics, zomer 2012. Stephen Hawking, de volledig verlamde Britse natuurkundige heeft een kort statement klaar: 'Look up at the stars, not down at your feet.' Kijk omhoog naar de sterren, niet naar je voeten.

Het is een schril contrast tussen het leven zoals vaak nog is en zoals het zou kunnen zijn. In 2012 werd het thema handicap – niet toevallig – opgenomen bij de thema's van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid. De groep personen met een handicap wordt vaak nog over één kam geschoren en daardoor onheus behandeld – of gediscrimineerd. De nadruk ligt al te vaak op wat niet kan, op de beperking. Er is dringend nood aan een shift van beeld 1 naar beeld 2, een shift naar focus op de mogelijkheden, op empowerment, op daadwerkelijke en zichtbare emancipatie van personen met een handicap – de blik op de sterren, en niet langer op de voeten. Personen met een handicap betrekken bij regels die hun leven bepalen, is een belangrijke stap in de goede richting. Een krachtig antidiscriminatiebeleid schept de mogelijkheid om een juridische vuist te maken als het ondanks alles fout gaat.

Het is een voorbeeld dat illustreert waar het bij Gelijke Kansen om gaat: streven naar een samenleving waarin elke burger de mogelijkheden krijgt om zich voluit te ontplooien in studie, werk en vrije tijd. Een dergelijk beleid kan ik onmogelijk alleen waarmaken. Via de OCM spoor ik daarom mijn collega-ministers aan om inspanningen te leveren binnen alle Vlaamse beleidsdomeinen – dat is de eerste dimensie van mijn beleid. Ten tweede voer ik een krachtig verticaal beleid, waarin ik eigen doelstellingen en acties bepaal: ik informeer en sensibiliseer, geef steun aan organisaties en projecten, zet campagnes op. Het sluitstuk van het beleid is het antidiscriminatieluik, dat de bestrijding van feitelijke discriminaties inhoudt.

2013 wordt een jaar waarin de richting zal bepaald worden voor enkele belangrijke dossiers, telkens rekening houdend met deze dimensies van het beleid.

Voor het dossier **handicap** geldt dat misschien nog het meest. Er komt voor het eerst een doordacht kader voor constructieve beleidsparticipatie van mensen met een handicap aan het Vlaamse beleid, wat zal leiden tot de oprichting van een adviesraad voor personen met een handicap. De OCM-actieplannen voor het thema handicap worden in de praktijk omgezet. De positie van mensen met een handicap wordt voor het eerst op een solide manier gemonitord, in het kader van het VN-verdrag. Ik bekijk in 2013 ook de mogelijkheid, binnen de beschikbare middelen, van een creatieve campagne op touw gezet, die het negatieve beeld over personen met een handicap drastisch moet bijstellen. Ik doe dat samen met de (organisaties van) personen met een handicap, want ook hier geldt dat we niets doen over hen, zonder hen.

Voor het **antidiscriminatiebeleid** geldt het zeker ook. In 2013 staat het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme in de steigers. In dat centrum zullen de dertien lokale Meldpunten Discriminatie worden ingebed. De samenwerkingsovereenkomst die Vlaanderen ondertekende, voorziet een start op 30 juni 2013. Tijdens de onderhandelingen die hieraan voorafgaan, zal ik erop toezien dat de kwaliteitsvolle dienstverlening die de Meldpunten hebben opgebouwd, maximaal bewaard blijft in de nieuwe structuur, en dat de kerntaken helder afgelijnd worden. Ik zal er ook op toezien dat de Vlaamse Kamer voldoende ruimte krijgt om haar werking af te stemmen op de Vlaamse realiteit. Tegelijk maken we werk van de interfederalisering van het IGVM, na een kerntakendebat, met als doel om tegen 30 juni eveneens te kunnen starten met een gemeenschappelijke strijd tegen genderdiscriminatie.

Ook wat betreft **integrale toegankelijkheid** staan er stevige en broodnodige hervormingen op stapel. Eind 2012 leg ik een nota voor aan de Vlaamse Regering over de toekomstige structuur van het werkveld. In 2013 werk ik de formele erkenningsprocedure en de financieringsmodaliteiten uit, zodat vanaf 2014 binnen de nieuwe structuur gewerkt kan worden.

De databank ‘toegankelijk Vlaanderen’ werd in 2012 grondig opgefrist en uitgebreid. In deze vorm kan ze gebruikt worden als monitoringinstrument voor het toegankelijkheidsbeleid. Begin 2013 plan ik een campagne om de databank beter bekend te maken. Verder organiseer ik voor de tweede keer de architectuurwedstrijd ‘Universal Design voor studenten’, waarbij dit ontwerpconcept nadrukkelijk als belangrijk instrument naar voor wordt geschoven.

Bij mijn beleid rond **seksuele identiteit** ligt de nadruk dit jaar op sensibilisering en onderzoek. In het onderwijs wordt een traject opgestart rond gender en seksuele geaardheid. Sleutelactoren zullen hierover een charter ondertekenen en een halftijds gedetacheerde leerkracht zal de theorie ook in praktijk omzetten. In het profvoetbal wil ik vooroordelen counteren en een holebivriendelijk klimaat stimuleren, in samenwerking met de voetbalwereld. Daarnaast steun ik ook de mensenrechtenconferentie van de World Outgames, die in 2013 plaatsvinden in Antwerpen.

Transgenders vormen een extra kwetsbare groep, waar het beleid aandacht aan besteedt. In 2013 wordt een pilootproject opgestart in de schoot van het Centrum voor Seksuologie en Genderproblematiek van het UZ Gent. Er komt een contactpunt, waar transgenders (transseksuelen, maar ook travesties en transgenderisten) terecht kunnen voor informatie en advies.

Agressie tegen LGBT's is helaas ook in 2012 nog aan de orde van de dag. Ik laat het fenomeen onderzoeken door het SGKB, dat in 2013 een grote survey zal verspreiden, gebaseerd op kwalitatief onderzoek uit 2012. Daarnaast loopt ook een participatief onderzoek naar genderbased geweld in Brussel. Ook dit onderzoek is relevant voor holebi's: de link tussen homofoob geweld en geweld op basis van genderverwachtingen, is duidelijk.

Voor het thema **gender** wordt volop ingezet op de genderklik: ik wil het brede publiek meer genderbewustzijn bijbrengen en duidelijk inzicht geven in de gendermechanismen die invloed hebben op het leven van elke dag. Voorjaar 2013 wordt een grootscheepse en brede genderklikcampagne gelanceerd. In de pers en via een (socio)cultureel programma zal het debat over allerlei gender issues gestimuleerd en uitgediept worden.

Daarnaast besteed ik ook aandacht aan de problematiek dat vrouwen die in een partnerrelatie niet of slechts deeltijds hebben gewerkt, vaak financieel in de problemen komen als de relatie spaak loopt. Daarom liet ik in 2012 clausules ontwikkelen die kunnen ingezet worden bij huwelijks- of samenlevingscontracten. Op die manier kunnen partners anticiperen op de gevolgen van een mogelijke relatiebreuk. In 2013 zullen de clausules gelanceerd worden in een korte, toegankelijke folder.

In 2013 komt er tenslotte ook een nieuw MEP-rapport. Uit de eerste versie van het ontwerprapport uit 2012 bleek helaas dat al teveel gegevens over advies- en bestuursorganen ontbraken in de Vliom-databank. Samen met de Afdeling Kanselarij laat ik daarom een heldere handleiding aanmaken voor de contactpersonen die de Vliom-databank aanvullen. Daarnaast verhoog ik het rapportageritme van tweejaarlijks naar jaarlijks. Dat moet ervoor zorgen dat de vooruitgang in de diverse beleidsdomeinen nauwgezet gevolgd kan worden en waar nodig bijgestuurd.

I. Het gelijkekansenbeleid

A. De horizontale component van het Vlaamse gelijkekansenbeleid

SD 1 Alle Vlaamse beleidsdomeinen integreren een gelijkekansenperspectief in hun werking

OD 1.1 Het opstellen van een Masterplan Gelijke Kansen waaraan wordt meegewerkt door alle Vlaamse ministers en in nauw overleg met het middenveld

In het Vlaamse gelijkekansenbeleid wordt gewerkt met de OCM voor het integreren van een gelijkekansenperspectief in elk Vlaams bevoegdheidsdomein. Essentieel aan deze werkwijze is dat de verschillende leden van de Vlaamse Regering gezamenlijk doelstellingen afspreken, waarna elk van hen verantwoordelijk is voor de realisatie ervan binnen het eigen bevoegdheidsdomein. Het geheel wordt onderbouwd en begeleid door de ambtelijke Commissie Gelijke Kansen waarin alle betrokken beleidsdomeinen zijn vertegenwoordigd. Vanuit mijn bevoegdheid sta ik in voor de coördinatie van het geheel en voer ik het proces inhoudelijk.

Realisaties 2012

In 2012 werd verder gewerkt aan de implementatie van de ‘Actieplannen 2011-2012 in het kader van de toepassing van de open coördinatiemethode in het Vlaamse gelijkekansenbeleid’. Deze actieplannen zijn een concretisering van het doelstellingskader 2011-2014 dat in 2010 door de Vlaamse Regering werd vastgelegd voor de thema’s gender, seksuele identiteit en fysieke toegankelijkheid.

In de schoot van de Commissie Gelijke Kansen werden nieuwe actieplannen opgesteld met betrekking tot het thema handicap. Deze actieplannen zijn een concretisering van het doelstellingskader handicap dat de Vlaamse Regering in december 2011 bepaalde. De geïntegreerde bundel wordt als mededeling op de Vlaamse Regering geagendeerd eind oktober 2012.

Beleidsopties en –initiatieven 2013¹

Wat de OCM-werking voor gender, seksuele identiteit en fysieke toegankelijkheid betreft, zullen de commissieleden in het voorjaar van 2013 verslag uitbrengen over de realisatie van de actieplannen 2011-2012. Ook zullen zij nieuwe actieplannen aanmaken met als looptijd 2013-2014.

Ik plan ook, ter gelegenheid van de evaluatie in 2013, bilaterale gesprekken met mijn collega-ministers, om zo de voortgang in de uitwerking van de actieplannen mee te stimuleren.

Wat de OCM-werking voor handicap betreft, wordt in 2013 uitvoering gegeven aan de actieplannen 2012-2014.

Vanaf de opstart van de volgende OCM-cyclus, in 2015, zullen timing en fasering van de vier thema’s – gender, seksuele identiteit, fysieke toegankelijkheid en handicap - volledig gelijklopen.

¹ Met deze initiatieven geef ik uitvoering aan ViA, strategische doelstelling 53, sleutelprojecten 1 en 4.

OD 1.2 De maatschappelijke vooruitgang op het vlak van gelijke kansen in Vlaanderen, wordt gemonitord.

Om een grondig en betrouwbaar zicht te krijgen op de maatschappelijke vooruitgang op het vlak van gelijke kansen in Vlaanderen, is er nood aan indicatoren en aan data.

Realisaties 2012

Het SGKB voerde in 2011 een nulmeting uit op basis van de genderindicatoren die het in mijn opdracht ontwikkelde. Het betreft hier zowel kernindicatoren die het mogelijk maken om algemene maatschappelijke evoluties in kaart te brengen, als indicatoren gelieerd aan de OCM-doelstellingen. In 2012 werd aan het nieuwe SGKB (zie SD 15) de opdracht gegeven om in 2014 een éénmeting uit te voeren.

Voor het thema handicap werd via uitbesteding een set van gelijkekansenindicatoren ontwikkeld en werd een eerste proefmeting verricht. Deze ontwerpindicatoren zijn enerzijds geënt op het OCM-doelstellingenkader handicap en zijn anderzijds gelinkt aan de maatschappelijke terreinen die in het IVRPH geformuleerd werden (zie SD 6).² In 2012 wordt de indicatorenset nog verder verfijnd en op punt gesteld door het SGKB.

Voor het thema handicap is een éénmeting in 2014 een opdracht voor het nieuwe SGKB. Met het invoeren van systematische metingen over het thema handicap geef ik uitvoering aan het IVRPH.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

De bijgestelde indicatorenset ‘handicap’ en bijhorende definitieve nulmeting worden in het begin van 2013 opgeleverd en bekendgemaakt. In de loop van het jaar hoop ik de set ook verder te verrijken met een specifieke module voor personen die verblijven in gespecialiseerde opvangcircuits en residentiële zorg. Zo kan ik ook voor een aantal specifieke groepen die in algemene surveys en enquêtes vaak niet aan bod komen, de kwaliteit van hun bestaan in beeld brengen. De ontwikkeling van deze module zal gebeuren in de schoot van het SGKB.

OD 1.3 Het implementeren van een gelijkekansenperspectief in alle Vlaamse bevoegdheidsdomeinen via de toepassing van de OCM wordt versterkt door een systematische screening van en advisering bij sleutelteksten in het beleidsproces

Realisaties 2012³

Om beleidsmakers toe te laten de sociale effecten van nieuwe regelgeving te meten, werd een *quick scan* ontwikkeld die weldra een vast onderdeel zal worden van de RIA, de reguleringsimpactanalyse. Om de administratieve lasten te beperken en het gebruik en effect te maximaliseren, werd gewerkt aan één geïntegreerd instrument waarbij ook de beleidsdomeinen armoede, jeugd, duurzame ontwikkeling en Brussel werden betrokken. Met behulp van de *quick scan* kan in kaart gebracht worden in hoeverre een regelgevend initiatief inbreekt op de positie van bijzondere doelgroepen en dit meer bepaald op het vlak van werkgelegenheid, inkomensongelijkheid, onderwijs, welzijn en volksgezondheid, huisvesting, cultuur en vrijetijdsbesteding, mensenrechten en mobiliteit.

² Met dit initiatief geef ik uitvoering aan ViA, strategische doelstelling 53, sleutelproject 4.

³ Met dit initiatief geef ik mee uitvoering aan het Vlaams Actieplan Armoede, strategische doelstelling 1.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Op korte termijn is er nood aan een handleiding bij de *quick scan*, die gebruikers praktisch begeleidt en hen inzage geeft in de verschillende startposities/levensstijlen van de doelgroepen en van de machtsmechanismen die spelen. De implicaties binnen de betrokken beleidsdomeinen voor wat betreft participatie of bereik van deze verschillende groepen, moeten op die manier duidelijk worden. Zo kunnen ook indirecte effecten van nieuwe regelgeving aan de oppervlakte komen. Ik zal een dergelijke handleiding ontwikkelen in samenwerking met experts ter zake.

B. De verticale component van het Vlaamse gelijkekansenbeleid**1 Gendermechanismen verhinderen niet langer gelijke kansen.**

SD 2 De Vlaamse samenleving streeft naar een maatschappij waarin gendermechanismen niet langer voor ongelijke kansen en ongelijkheid zorgen.

OD 2.1 Het creëren van genderbewustzijn bij de Vlaming*Realisaties 2012⁴*

Het creëren van een genderbewustzijn bij het brede publiek vergt een doordachte en geschakeerde aanpak. Verschillende doelgroepen worden daarom aangesproken via verschillende kanalen en verschillende methodieken. Het ‘Genderklikactieplan’ bestaat uit drie luiken.

Het eerste luik omvat een brede waaier aan projecten die door het middenveld worden gerealiseerd. Hiervoor stel ik projectmiddelen ter beschikking. Zo ging het theaterstuk ‘Wolfsvrouwen’ in première, dat op een subtiele manier genderstereotypen en gendermechanismen aankaart. Voor een ander project, ‘Jongens en meisjes: bestemming bekend’, werd een interactieve webmodule voor het secundair onderwijs aangemaakt. In het najaar gaat tenslotte een debattenreeks van start over het feminisme van de eenentwintigste eeuw, getiteld ‘Who’s afraid of the F-word: debatten over feminisme en gender’. Ook vanuit het allochtone middenveld werden ‘genderklikinitiatieven’ opgezet (zie SD 13).

Het tweede luik van het ‘Genderklikactieplan’ bestaat uit de ontwikkeling van een ‘Genderklikwebsite’: www.genderklik.be. Die geeft het brede publiek op een overzichtelijke en toegankelijke manier een genuanceerd inzicht in het concept ‘gender’ en de impact ervan. Nieuws kan makkelijk gedeeld worden via sociale media.

De website werd gelanceerd op 8 maart 2012, de Internationale Vrouwendag. Dat gebeurde via een opvallende en grappige advertentie in een brede waaier aan media, o.a. Metro, Flair, Nina en de magazines van Het Belang van Limburg, Gazet van Antwerpen, De Standaard en De Morgen.

Het derde luik van het actieplan is de ‘Genderklikcampagne’. In 2011-2012 organiseerde ik een ontwerpwedstrijd voor derdejaars bachelorstudenten Grafisch Ontwerp en Beeldende Vormgeving. Mijn bedoeling was hierbij de beeldmakers van de toekomst warm te maken voor het thema gender. De studenten kregen de nodige omkadering en begeleiding, zowel inhoudelijk als vormelijk. Er werd samengewerkt met RoSa, dat een workshop over gender aanbood en met het reclamebureau Famous dat het hele traject begeleidde. Een professionele jury, met vertegenwoordigers van de Mortierbrigade,

⁴ Met deze initiatieven geef ik uitvoering aan ViA, strategische doelstelling 53, sleutelproject 2.

Famous en Boondoggle, duidde de winnaar aan. Bedoeling is dat het winnende ontwerp in 2013 gebruikt wordt in de tweede fase van de 'Genderklikcampagne'.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Het 'Genderklikactieplan' groeit in 2013 gestaag verder. Een belangrijk element is de Genderklikwebsite. Dit dynamische sensibiliserings-, informatie- en communicatie-instrument wordt verder uitgebouwd in functie van de 'Genderklikcampagne', die in 2013 op kruissnelheid komt.

In het voorjaar van 2013 plan ik een genderklikcampagne waarbij ik het grote publiek wil bereiken via advertenties en sociale media.

In het kielzog daarvan zou ik graag via een samenwerking met de media en de culturele sector een extra *buzz* creëren rond dit thema. Ik nodig culturele instellingen en middenveldorganisaties uit om in de campagneperiode activiteiten op te zetten die het genderthema centraal stellen. Het gaat hier om een pilootopzet met Brussel als eerste proeftuin. Dit zou een aanleiding kunnen zijn voor media-actoren om redactionele aandacht te besteden aan deze activiteiten, en –ruimer- aan het thema gender. Op die manier wil ik dat dit thema via diverse kanalen in diverse *communities* ter sprake gebracht en bediscussieerd wordt. Uiteraard met een genderklik tot gevolg.

SD 3 Mannen en vrouwen participeren evenwichtig aan het maatschappelijk leven.

Om een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in het maatschappelijk leven te realiseren, richt ik mij tijdens deze legislatuur op een aantal kerndomeinen: de politieke besluitvorming, advies- en bestuursorganen en de werkvloer.

Bij het uitwerken van mijn beleid word ik onder andere gevoed door de inzichten die gegenereerd worden aan het SGK. In de opdracht van het huidige steunpunt (met looptijd 2012-2015) is een onderzoekslijn 'gender' opgenomen. Er worden onder andere genderindicatoren opgesteld en data verzameld, en onderzoek verricht naar onder meer gegenderde studiekeuzes in het technisch en beroepsonderwijs en naar de wijze waarop gender, etniciteit en klasse op elkaar inwerken in het creëren van sociale achterstand bij jongvolwassenen.

OD 3.1 Aanpassen van de kieswetgeving voor de lokale verkiezingen.

Deze doelstelling werd gerealiseerd met het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 dat in zijn artikel 74 stelt dat voortaan de volgende twee pariteitsregels moeten in acht genomen worden. Ten eerste dat op eenzelfde lijst het verschil tussen het aantal kandidaten van elk geslacht niet groter mag zijn dan één, ten tweede dat de eerste twee kandidaten van eenzelfde lijst niet van hetzelfde geslacht mogen zijn.

OD 3.2 Het verhogen van een evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in advies- en bestuursorganen, en dit zowel in de organen gelieerd aan de Vlaamse overheid als in de privésector.

Realisaties 2012

Advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid. Het MEP-decreet beoogt in alle Vlaamse advies- en bestuursorganen een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen door maximaal twee derde leden van hetzelfde geslacht toe te staan.

In het voorjaar van 2012 werd een eerste versie van het ontwerpversie van het eerste MEP-rapport opgemaakt. Uit de cijfers bleek dat van nog te veel organen de nodige samenstellingsgegevens ontbraken in de Vlaamse Instellingen-, Organen- en Mandatendatabank (hierna afgekort als Vliom-

databank). Daarom besloot de Vlaamse Regering iedereen meer tijd te geven om de databank te actualiseren, en werd er afgesproken dat alle leden van de Vlaamse Regering de databank verder zouden aanvullen tegen 16 oktober. Na die datum wordt het finale rapport opgemaakt. De ambtelijke Commissie Gelijke Kansen bezorgt voor het jaareinde een nota aan de leidend ambtenaren en aan de functioneel bevoegde minister met suggesties om de implementatie van het MEP-decreet te optimaliseren, zowel wat de monitoring als wat de realisatie van de eigenlijke evenwichtsvoorwaarde betreft. GKV bevraagt in dit kader de Vliom-contactpersonen die in de verschillende beleidsdomeinen instaan voor het aanvullen van de databank. Deze knelpuntbevraging wordt samen met de Kanselarij georganiseerd.

Bestuursorganen in de privésector. Bij de opmaak van de beleidsnota in 2009, was er nog geen wettelijk kader met betrekking tot de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in bestuursorganen in de privésector. In die periode was elk stimulerend initiatief dan ook nuttig. Medio 2011 is echter de wet goedgekeurd die overheidsbedrijven en beursgenoteerde ondernemingen verplicht om een derde van de mandaten in hun raden van bestuur te reserveren voor het andere geslacht.⁵ Het is nu in eerste instantie de taak van de federale regering om een flankerend beleid uit te werken om deze wetgeving te implementeren. Mijn collega op federaal niveau, Joëlle Milquet, heeft trouwens al initiatieven ontwikkeld. Zo ondersteunde het IGVM op haar vraag de oprichting van Women on Board, dat als doelstelling heeft het aantal vrouwen in bestuursraden van Belgische openbare en privébedrijven te verhogen. Daarnaast zette het IGVM in samenwerking met Amazone ook de VEGA-databank op, die de zichtbaarheid van vrouwelijke experts verbetert en zo bijdraagt aan de betere vertegenwoordiging van vrouwen in bestuursraden.

Om versnippering tegen te gaan, lijkt het mij niet zinvol dat ik daarnaast nog aparte initiatieven opzet. Ik laat enkel de deur op een kier voor interessante projectvoorstellen die complementair aan de federale initiatieven een duidelijke meerwaarde zouden genereren.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Advies- en bestuursorganen Vlaamse overheid.

In 2013 maak ik een nieuw MEP-rapport dat de vorderingen in het kader van meer evenwichtige vertegenwoordiging in de Vlaamse advies- en bestuursorganen in kaart zal brengen. Alhoewel de decretale verplichting erin bestaat tweejaarlijks een rapport af te leveren, heb ik het engagement genomen om reeds in 2013 opnieuw te rapporteren, zodat de vooruitgang, in vergelijking met het rapport dat najaar 2012 wordt bekendgemaakt, op de diverse beleidsdomeinen optimaal kan worden opgevolgd.

De eerste versie van het ontwerp-MEP-rapport toonde aan dat het actueel houden van de databank, een pijnpunt is. In afwachting van verdere aanbevelingen van de Commissie Gelijke Kansen laat ik alvast, in samenwerking met de Afdeling Kanselarij, een handleiding aanmaken die de Vliom-contactpersonen moet helpen bij hun opdracht.

OD 3.3 Het verhogen van de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de werkvloer zodat de loopbaankloof vermindert.

Realisaties 2012⁶

De bestrijding van de loopbaankloof vergt samenwerking tussen meerdere ministers en meerdere beleidsdomeinen. Via dergelijke samenwerking wil ik tegen het einde van de legislatuur komen tot een Vlaams Actieplan 'Bestrijding van de loopbaankloof mannen-vrouwen'. Als eerste stap gaf ik in 2011

⁵ Wet van 28 juli 2011 tot wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, het Wetboek van vennootschappen en de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij teneinde te garanderen dat vrouwen zitting hebben in de raad van bestuur van de autonome overheidsbedrijven, de genoteerde vennootschappen en de Nationale Loterij, *Belgisch Staatsblad* 14 september 2011.

⁶ Met deze initiatieven geef ik uitvoering aan ViA, strategische doelstelling 53, sleutelprojecten 3.

de opdracht aan professor Luc Sels (KU Leuven) om vanuit een grondige analyse van het loopbaankloofgegeven, gerichte adviesvragen op te stellen voor de SERV en de Vlor. De vragen werden in 2012 voorgelegd, wat leidde tot uitgebreide reacties van beide instanties. In september 2012 wordt onderzocht welke volgende stappen aangewezen zijn.

Daarnaast besteed ik in mijn beleid aandacht aan de problematiek dat vrouwen die in een partnerrelatie niet of deeltijds hebben gewerkt, vaak in financiële problemen komen wanneer er aan hun relatie een einde komt. Deze problematiek benader ik op twee manieren. Enerzijds door vrouwen en mannen te informeren over de (financiële) gevolgen van loopbaanbeslissingen op langere termijn. Anderzijds door te werken aan clausules die kunnen worden ingezet bij huwelijks- of samenlevingscontracten om afspraken te maken over compensaties bij een mogelijke relatiebreuk.

De eerste piste bestaat uit een aanbod van heldere informatie over de gevolgen van loopbaanbeslissingen. De progressieve vrouwenbeweging Zij-kant ontwikkelde met mijn steun, en in het kader van de 'Equal Pay Day' op 20 maart 2012, een publicatie waarin de mogelijke gevolgen van studie- en loopbaanbeslissingen worden gekaderd in een langetermijnperspectief.

Omdat de studiekeuze vaak bepalend is voor de verdere loopbaan, maakte ik ook het project 'Technoladies en Technogirls' van Agoria Vlaanderen mogelijk. Het eerste luik, 'Technoladies', vond plaats in 2011 en focuste op de aanwezigheid van vrouwen in de technologische sector. 'Technogirls' volgde in 2012 en had tot doel meisjes te stimuleren om een loopbaan in de technologiesector te overwegen. In 2013 plant Agoria trouwens een gelijkaardig project. Ik zet de idee van gendermainstreaming in de praktijk en zal dit project mogelijk maken in het kader van mijn onderwijsbeleid.

In het kader van de tweede piste, werd begin 2012 een onderzoeksopdracht uitbesteed aan de UHasselt en de KU Leuven met als belangrijkste bedoeling bruikbare clausules uit te werken voor het bepalen van compensatieregelingen bij loopbaanbeslissingen die gemaakt zijn in het kader van een betere combinatie zorg-arbeid. De clausules zijn bedoeld voor onder andere notarissen, bemiddelaars, advocaten en de centra algemeen welzijnswerk. Zij worden aangevuld met een oplijsting van pro's en contra's van elke clausule met betrekking tot de impact op andere domeinen (zoals successierechten, schenkingsrechten, registratierechten, ...).

Beleidsopties 2013

De voorbereiding van een Vlaams actieplan 'Bestrijding van de loopbaankloof mannen-vrouwen' wordt in 2013 verdergezet. Actoren uit het middenveld, de academische wereld en het werkgelegenheidsveld worden uitgenodigd om in interactie verder te bouwen op de analyse van professor Sels en de nota's van SERV en Vlor. Een concreet plan van aanpak komt in de tweede helft van 2012 tot stand en zal in 2013 worden gerealiseerd.

De resultaten van het onderzoek van de UHasselt en KU Leuven worden begin 2013 verwacht. In een tweede fase worden de resultaten uit het onderzoek hertaald naar een toegankelijke, korte folder, die het brede publiek – in het bijzonder (toekomstige) partners – moet bewust maken van de gevolgen van hun beslissingen in het kader van de combinatie arbeid en gezin, en toont dat er oplossingen bestaan om de effecten van dergelijke beslissingen over beide partners te spreiden. De Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat volgt het onderzoek van de UHasselt en de KU Leuven mee op en heeft haar volledige medewerking toegezegd voor de verspreiding van de onderzoeksresultaten.

SD 4 Mannen en vrouwen aanzetten tot een evenwichtige participatie aan huishouden en zorgtaken.**OD 4.1 Het voeren van acties om de genderkloof tussen mannen en vrouwen in het opnemen van ouderschapsverlof te verkleinen.****OD 4.2 Bedrijven sensibiliseren om meer mannen mogelijkheden te geven om werk en zorg te combineren.***Realisaties 2012*

De brochure ‘Vaders en Ouderschapsverlof’ werd positief geëvalueerd. Zowel de inhoud als de verspreiding via de kanalen van Kind en Gezin bleken een schot in de roos. Er werd daarom beslist over te gaan tot een herdruk mits enkele aanpassingen in functie van de leesbaarheid en de actualiteit. Met de heruitgave van deze brochure werk ik verder aan een mentaliteitsverandering in de participatie van mannen aan huishoudelijke taken en zorgtaken.

Daarnaast richt ik mij ook op de werkgevers. Bij de combinatie werk en gezin duikt namelijk vaak een genderstigma op. Ervaring leert dat veel werkgevers de vraag van een mannelijke werknemer om ouderschapsverlof te nemen, vaak associëren met een gebrek aan engagement voor de job. Een gelijkaardige vraag van een vrouwelijke werknemer wordt daarentegen als vanzelfsprekend ervaren. Het is duidelijk dat aangehouden sensibilisering nodig is. Via een publicacampagne in de gespecialiseerde pers, wil ik de onderliggende gendermechanismen blootleggen en werkgevers sensibiliseren. Ik richt mij hiervoor op de mediakanalen die door werkgevers vaak geraadpleegd worden.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 sla ik de handen in elkaar met Kind en Gezin voor de verspreiding van de vernieuwde brochure ‘Vaders en ouderschapsverlof’. Vaders met een pasgeboren kind zullen de brochure tijdens een huisbezoek uit handen van een consulent van Kind en Gezin ontvangen.

SD 5 Het uitwerken van een genuanceerde en niet-stereotyperende beeldvorming van mannen en vrouwen (in o.a. media).

Streven naar een genuanceerde en niet-stereotyperende beeldvorming van ‘mannelijkheid’ en ‘vrouwelijkheid’ in de media, is belangrijk voor het doorbreken van gendermechanismen. Onder SD 16 licht ik mijn beleid ter zake verder toe.

2 Gelijke rechten en kansen voor mensen met een handicap**SD 6 Het thema ‘handicap’ wordt uitgebouwd als volwaardig beleidsthema van het Vlaams gelijkekansenbeleid**

Bij het begin van deze legislatuur is ‘handicap’ als nieuw thema aan het gelijkekansenbeleid toegevoegd. Om aan dit beleidsthema vorm te geven werd GKV in 2012 versterkt met een extra beleidsmedewerker. Zo kon, naast de uitbouw van het OCM-proces (zie OD 1.1), ook een doorstart genomen worden met het eigen functionele beleid.

OD 6.1 Er wordt een gefundeerde visie ontwikkeld op de problematiek 'handicap'.

De visie op het thema handicap in het gelijkekansenbeleid ligt besloten in het IVRPH dat in 2009 door België en zijn deelstaten is geratificeerd. Ik streef voor personen met een handicap naar volwaardige participatie in alle facetten van het maatschappelijke leven. Emancipatie, zelfbeschikking en inclusie zijn daarbij richtinggevende begrippen. De visie op de uitvoering van dit verdrag in Vlaanderen en van het doelstellingenkader dat de Vlaamse Regering overeengekomen is in 2011, wordt gaandeweg gevormd. De basis daarvoor zijn de ervaringen en inzichten die vanuit de diverse beleidsdomeinen worden aangedragen in het kader van de uitvoering van het doelstellingenkader handicap (OCM) en de werking van de ambtelijke Commissie Gelijke Kansen. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn. Ook hij heeft de emanciperende boodschap van het IVRPH als uitgangspunt genomen voor het ondersteuningsbeleid van mensen met een handicap. Met het oog op een goede afstemming tussen beide beleidsdomeinen zullen we jaarlijks een bilateraal overleg organiseren. Het eerste overleg vindt plaats voor het einde van 2012.

OD 6.2 Het gelijkekansenbeleid inzake 'handicap' wordt ondersteund door het middenveld.

'Nothing about us without us' – niets over ons zonder ons – is een kerngedachte van het IVRPH. In Vlaanderen zijn tal van organisaties van en voor mensen met een handicap actief. Samen met deze organisaties en hun vertegenwoordigers wil ik proberen de participatie in het Vlaamse beleid op een structurele manier te realiseren.

Realisaties 2012

Het gelijkekansenbeleid rond handicap wordt in nauwe samenwerking met de organisatie GRIP (Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap) uitgewerkt. GRIP is een burgerrechtenorganisatie die naar gelijke rechten én kansen voor iedereen streeft en zich in de eerste plaats tot de groep mensen met een handicap richt. Daarmee heeft GRIP het centrale streefdoel van het IVRPH als leidmotief. GRIP werd hiertoe in 2012 nominatief gefinancierd.

Daarnaast liep het NOOZO-project (Niets Over Ons Zonder Ons) waarbinnen de optimale voorwaarden voor participatie van het middenveld van personen met een handicap en hun organisaties aan het Vlaamse beleid werden onderzocht en in kaart gebracht (zie OD 7.2).

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 werk ik verder nauw samen met GRIP en zal ik – op basis van de aanbevelingen uit het NOOZO-project – een advies formuleren voor de Vlaamse Regering over de manier waarop de structurele betrokkenheid van het handicapveld kan worden georganiseerd (zie OD 7.2).

OD 6.3 Het gelijkekansenbeleid inzake 'handicap' is onderbouwd op basis van indicatoren en met beleidsgericht onderzoek.*Realisaties 2012*

Bij de oprichting van een nieuw SGKB begin 2012, is voor het eerst het onderzoeksthema 'handicap' als een verplichte onderzoekslijn en als uitgebreid werkpakket opgenomen (zie SD 15). Voordien waren ad hoc al een aantal onderzoeksopdrachten geformuleerd. Een studie met het oog op de ontwikkeling van een indicatorenset ter monitoring van het gelijke kansenbeleid rond handicap en de opvolging van de implementatie van het IVRPH in Vlaanderen was er daar één van.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Binnen het SGKB worden onderzoekslijnen uitgezet voor volgende werkpakketten die meestal verder lopen tot 2014:

- inclusie en participatie van personen met een functiebeperking. In 2013 komen aan bod: een status quaestionis, de vertegenwoordiging van mensen met een handicap en politieke participatie;
- tewerkstellingskansen van werknemers met een handicap in Vlaanderen: de rol van werkorganisaties en institutionele actoren;
- in welke mate bevordert het Vlaamse beleid de inclusie van personen met een beperking?

Daarnaast neemt het SGKB ook de verdere verfijning van de indicatorenset en de eerste metingen op zich (zie OD 1.2).

SD 7 De participatie van personen met een handicap in de samenleving wordt verhoogd.**OD 7.1 De beeldvorming rond personen met een handicap wordt drastisch gewijzigd.**

Personen met een handicap worden al te vaak op een negatieve, stigmatiserende of stereotiepe manier in beeld gebracht. Om de beeldvorming rond personen met een handicap in positieve zin om te buigen, wil ik inzetten op het ontkrachten van stereotypen en vooroordelen rond ‘handicap’ door middel van roldoorbrekende sensibiliseringscampagnes.

Realisaties 2012

Onderzoek naar de aanwezigheid van mensen met een handicap in items van tv-journaals en het werk van handiwatch.be van GRIP tonen aan dat er nog veel werk aan de winkel is als het over beeldvorming gaat. Met een aantal artikels over genuanceerde beeldvorming in de ‘Journalist’ en de bundeling ervan in een brochure ‘Voorbij het cliché’ geef ik alvast een aanzet. Ik wil hiermee journalisten ertoe aanzetten kritisch om te gaan met beeldvorming en af te stappen van al te makkelijke categorisering van mensen.

GRIP zette binnen haar structurele gelijkemansmiddelen, een sensibiliserende campagne op over beeldvorming en/of discriminatie van personen met een handicap. ‘We staan sterker dan we denken’ werd gelanceerd in juni 2011 en loopt nog steeds. Via de campagne en de webstek worden mensen met een handicap betrokken bij en geïnformeerd over het IVRPH. In 2012 organiseerde GRIP voor de tweede keer een sensibiliserende cartoonwedstrijd. De campagne ‘Handicap: een zaak van mensenrechten’ culmineerde in een prijsuitreiking, een tentoonstelling en een persmoment. Het VRT-journaal bracht op 28 september verslag uit over deze wedstrijd.

Via een project met SIHO (Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs) werd beeldmateriaal aangemaakt. Studenten getuigen over zes thema’s die spelen bij hun inclusietraject en die ankerpunten vormen in het academiejaar en hun studier carrière.

Via een project van het SEN (Steunpunt Expertisenetwerken) wordt personeel van De Lijn en de NMBS gesensibiliseerd, onder andere op de dag van de witte stok (15 oktober). Een eerder ontwikkeld informatiepakket (inclusief dvd) met tips over de begeleiding van mensen met een visuele handicap wordt gepromoot bij het personeel. Op een centrale plek in de stations van Gent, Hasselt, Brugge, Berchem en Brussel-Zuid worden demosessies gehouden. De Lijn is verder van plan om, in een samenwerking met Enter vzw, haar instructeurs een vorming aan te bieden inzake toegankelijkheid en omgaan met personen met een handicap.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 bekijk ik verdere initiatieven om de beeldvorming rond personen met een handicap te verbeteren en de strijd aan te gaan met stereotypen en vooroordelen. Ik wil daarvoor in afstemming

met het middenveld, en binnen de beschikbare middelen, een brede campagne ontwikkelen die gebruik maakt van nieuwe en conventionele media.

Daarnaast zijn er momenteel een aantal specifieke kleinschalige projecten met een beeldvormingscomponent gepland. Fevlado (Federatie van Vlaamse Dovenorganisaties) maakt duidelijk visueel en informerend materiaal aan voor ouders die geconfronteerd worden met de geboorte van een doof kind. Het belang en de rijkdom van de dovencultuur en -gemeenschap wordt op bevattelijke wijze aangetoond. Dit project zet in op positieve beeldvorming en wil duidelijk maken dat de Vlaamse gebarentaal een volwaardige en belangrijke taal is voor dove personen. Een gewone omgang met die taal is dan ook zeer belangrijk.

OD 7.2 De beleidsparticipatie van personen met een handicap wordt verhoogd

Realisaties 2012

In het verleden werden vanuit verschillende Vlaamse beleidsdomeinen pogingen ondernomen om de beleidsparticipatie van mensen met een handicap op een structurele manier te organiseren. Deze bleken – mede omwille van de versnippering in het veld – niet altijd even succesvol.

Op mijn initiatief liep in 2012 het project NOOZO waarbinnen een twintigtal handicaporganisaties voor het eerst samen nadachten over de manier waarop mensen met een handicap optimaal kunnen inspelen op het Vlaamse beleid, en dit door hun eigen kennis en ervaringen in te brengen. Dat opzet leidt dit najaar tot een bundeling van aanbevelingen, eigenschappen en randvoorwaarden voor een gedragen en efficiënte beleidsparticipatie op Vlaams niveau.

In 2012 liep ook een project van Onze Nieuwe Toekomst, een zelforganisatie van en voor mensen met een verstandelijke beperking, dat tot doel heeft de deelname van mensen met een verstandelijke beperking aan – voornamelijk – lokale adviesraden te bevorderen. Hiertoe werden sensibiliserende acties voor adviesraden opgezet en werden mensen gecoacht en voorbereid op feitelijke deelname. Het project werd echter geconfronteerd met vrij extreme drempels en weerstanden. Het overtuigen van individuen, organisaties en organen van het recht op – en meerwaarde van – beleidsparticipatie door mensen met een verstandelijke handicap, bleek verre van evident en een werk van lange adem.

Met een subsidie aan Ouders voor Inclusie (hierna afgekort als OvI) ondersteun ik een project gericht op de bevordering van inclusief onderwijs. Dit is een organisatie die wordt gedragen door ouders van (een) kind(eren) met een handicap. Zij hebben zelf resoluut de kaart van inclusie getrokken en willen andere kinderen en hun ouders empoweren en hen helpen/begeleiden in hun zoektocht naar de mogelijkheden van inclusief onderwijs.

OvI is al een aantal jaar op vrijwillige basis actief. Met het project ‘Steunpunt voor inclusie’ wil de organisatie haar doelstellingen aanscherpen en haar werking professionaliseren zodat ze de stijgende vraag naar ondersteuning kan blijven beantwoorden. OvI zal ondersteuning en coaching bieden aan ouders en kinderen in een inclusiesituatie, het zal ouders informeren via een laagdrempelig infopakket, het zal inschrijvingsproblemen opvolgen, en het zal de uitwerking van een tweedelijs inclusienetwerk, één van de maatregelen die ik voorstel om tot meer inclusie in onderwijs te komen, ondersteunen.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Voortbouwend op de aanbevelingen uit het NOOZO-project maak ik een actieplan op om de beleidsparticipatie en betrokkenheid van het middenveld van personen met een handicap en hun organisaties in een gepaste structuur te verankeren via de oprichting van een adviesraad voor personen met een handicap. De afweging gaat daarbij over het model van beleidsparticipatie, het belang van autonomie of de kracht van koppeling aan bestaande beleidsparticipatieorganen, de betrokkenheid bij welke vormen en welke momenten van beleidsontwikkeling, de budgettaire ruimte, de inbreng van ervaringsdeskundigheid, maar ook de nood aan relevante en vaak specifieke expertise.

Uit de weerstand die het project van Onze Nieuwe Toekomst ondervond, blijkt dat extra inspanningen nodig zijn om de verworven inzichten en coachingsaanpak te verankeren. Vandaar dat ik in 2013 ondersteuning geef aan een vervolgproject dat verder bouwt op de oorspronkelijke doelstellingen en probeert de ervaren problemen aan te pakken op basis van verbeterd inzicht en opgedane ervaring. Het is de bedoeling om daarmee uit de spiraal van ongelooft en onvermogen te treden ten aanzien van de participatiemogelijkheden van deze specifieke groep. De stappen die we kunnen zetten zijn misschien klein in termen van bereik en aantal, maar zijn fors als het gaat om het bestrijden van bepaalde vooroordelen en misbegrepen reflexen ter bescherming of bevoogding.

3 In Vlaanderen is er respect voor iedereen, ongeacht zijn of haar seksuele identiteit

SD 8 Het verhogen van het welbevinden van holebi's en transgenders.

Realisaties 2012

Het is essentieel dat de aandacht voor seksuele diversiteit wordt meegenomen op alle beleidsniveaus, dus ook door de gemeentelijke en provinciale mandatarissen die in 2012 worden verkozen. Met mijn steun maakte çavaria een brochure voor lokale mandatarissen en gelijkekansenambtenaren die hen ideeën en tips aanreikt om het lokaal beleid holebi- en transvriendelijk te maken. De brochure 'Maak er werk van!' werd gelanceerd op 19 juni 2012, samen met de informerende en sensibiliserende website www.regenboogbeleid.be.

Beleidsopties en -initiatieven 2013

Het verspreiden van juiste informatie over holebiseksualiteit is belangrijk: het neemt vooroordelen en twijfels weg, en maakt het thema bespreekbaar. Vandaar dat ik in 2013 een volledig herwerkte versie laat maken van 'Alles wat je altijd al wilde weten over holebi's', een informerende en sensibiliserende publicatie gericht naar holebi's én hetero's.

Tegelijk laat ik een gloednieuwe publicatie aanmaken met basisinformatie over het transgenderthema.

In 2013 evalueer ik ook de effecten van het project dat ik in 2011 door çavaria heb laten uitvoeren om uitgevers te helpen schoolboeken te vrijwaren van gender- en heteronormatieve stereotypen.

OD 8.1 Het uitbouwen van de kennis van de leefsituatie, de specifieke behoeften en het welbevinden van holebi's.

Realisaties 2012

In de opdracht van het nieuwe SGKB is een onderzoekslijn 'seksuele identiteit' opgenomen. In 2012 werd in dit kader een onderzoek opgestart naar geweld tegen holebi's. Via focusgroepgesprekken werd gepeild naar de ideeën en visies op de thematiek binnen de holebigemeenschap. Via diepte-interviews met slachtoffers werd een inzicht verworven in de omstandigheden en impact van de geweldervaringen. Flankerend werd in het najaar van 2012 een project opgestart waarbij via 'participerende observatie' onderzoek wordt verricht naar *genderbased* geweld en geweld tegen holebi's in het Brusselse centrum. De scope is dus breder dan enkel geweld tegen holebi's. Er is immers een duidelijke link vast te stellen met uitingen van agressie tegen personen die zich niet aan bepaalde 'genderverwachtingen' houden, zoals meisjes en vrouwen die 'kort gerokt' zijn.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

De inzichten uit het eerste luik van het onderzoek naar geweld tegen holebi's, vormen de basis voor de vragenlijst die in 2013 op grote schaal verspreid wordt. Die wordt gebruikt in een tweede luik: een grootschalige kwantitatieve survey bij holebislachtoffers. De survey moet de thematiek gedetailleerd in kaart brengen, met oog voor onder meer de aard van de agressie, de prevalentie, de omstandigheden, de relatie met gendernonconformiteit en zichtbaarheidsmanagement, de impact.

Voorts komt het participatief onderzoek in Brussel in 2013 op kruissnelheid. Tijdens het onderzoekstraject wordt niet enkel geobserveerd en geanalyseerd, maar gaan de onderzoekers ook in interactie met straathoekwerkers, het lokale middenveld, buurtbewoners en eventueel daders. Het eindrapport wordt begin 2014 verwacht.

OD 8.2 De kennis van de leefsituatie, de specifieke behoeften en het welbevinden van transgenders wordt uitgebouwd.

Realisaties 2012

Het nieuwe SGKB kreeg ook als opdracht om beleidsgericht onderzoek te verrichten rond het transgenderthema. Aangezien internationaal onderzoek aangeeft dat een groot aantal transgender personen te maken krijgt met geweldervaringen (psychisch, verbaal, fysiek, seksueel en materieel), liet ik in 2012 de geweldervaringen van transgenderpersonen in Vlaanderen en Brussel in kaart brengen. Gegevens werden verzameld via een online survey. Meer dan 400 respondenten vulden de vragenlijst in. De eerste resultaten worden voorgesteld op de Internationale Transgender Gedenkdag op 20 november 2012.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 zal het SGKB onderzoek uitvoeren bij kinderen of jongeren (11-18 jaar) die een ouder hebben in transitie van vrouw naar man of van man naar vrouw. De doelstelling is om het effect te onderzoeken van een transgender ouder op de genderidentiteit, de seksuele oriëntatie en het algemeen welzijn van het kind. Hoewel er over dit thema veel veronderstellingen en vooroordelen leven, werd er nauwelijks onderzoek naar verricht. Dit onderzoek wil hier verandering in brengen.

OD 8.3 Het welbevinden van jonge holebi's wordt verhoogd.

Realisaties 2012

De schoolomgeving is een cruciale leer- en socialisatiecontext voor kinderen en jongeren. Het is dan ook belangrijk om te streven naar een schoolomgeving waarin actief gewerkt wordt aan het voorkomen en bestrijden van genderstereotypen, heteronormativiteit en homofobie. In 2012 gaf ik de aftrap van een traject dat ik opzet samen met de pedagogische begeleidingsdiensten, en dit in het kader van zowel mijn bevoegdheden Onderwijs als Gelijke Kansen. Via een detachering stel ik minstens een leerkracht halftijds vrij om allerlei initiatieven te ontwikkelen, zoals bruikbare materialen en goede praktijken verzamelen en ontsluiten, hiaten signaleren, netwerken rond dit thema opzetten, en sleutelactoren (zoals directies, leerkrachten, pedagogische begeleidingsdiensten, CLB's, leerkrachtenopleidingen) sensibiliseren en informeren (onder meer via een studiedag). Het officiële startschot van dit traject wordt gegeven op 23 oktober 2012. Dan ondertekent een brede waaier aan actoren uit het onderwijsveld een 'gemeenschappelijke verklaring over een beleid met betrekking tot gender en seksuele geaardheid in het onderwijs'.⁷

⁷ Met deze initiatieven geef ik uitvoering aan het Vlaams Jeugdbeleidsplan, strategische doelstelling 4, operationele doelstelling 4.3.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Het door mij gelanceerde traject loopt minstens tot 31 augustus 2013. Het grote publiek zal met de output ervan geconfronteerd worden bij de lancering van een materialenwebsite en de bekendmaking van de studiedag, beide in de lente van 2013.

Bij afronding van het traject ontvang ik een lijst van hiaten op het vlak van beschikbare materialen, en suggesties met betrekking tot het opzetten van verdere ondersteuningsinitiatieven in het onderwijsveld. Op basis daarvan beslis ik over eventuele bijkomende initiatieven.

OD 8.4 Holebi-ouders en wensouders worden ondersteund.Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2009 liet ik een ‘Juridische gids over ouderschap voor holebi’s en transgenders’ aanmaken. Deze publicatie is een heldere en noodzakelijke handleiding voor holebi- en transgender(wens)ouders, en voor anderen die met de thematiek te maken krijgen, zoals advocaten en medewerkers van adoptiecentra, en zelforganisaties van holebi-ouders die met vragen geconfronteerd worden. In 2013 plan ik een update van deze populaire en nuttige publicatie, gevolgd door een herdruk.

OD 8.5 Het welbevinden van oudere holebi’s wordt verhoogd.Realisaties 2012

Uit de Roze Belweek, een bevraging bij oudere holebi’s en hun omgeving die ik organiseerde in september 2011, bleek dat oudere holebi’s drie kernbezorgdheden signaleren: eenzaamheid, een gebrek aan specifieke ontmoetingsplaatsen voor holebi-ouders en een grote angst voor heteronormatieve of holebi-onvriendelijke zorg. Het formuleren van een antwoord op de eerste twee problemen is in eerste instantie een opdracht voor de holebigemeenschap zelf. Voor de derde bezorgdheid is er een rol weggelegd voor de Vlaamse overheid. In het kader van het Vlaamse gelijkekansenbeleid werden tijdens de voorbije jaren reeds initiatieven ter zake genomen: er werden vragenlijsten ontwikkeld gericht naar respectievelijk directies en verzorgenden in de ouderenzorgsector, en er was een pilootproject in Antwerpen gericht op het stimuleren van de holebivriendelijkheid in de residentiële ouderenzorg en de thuiszorg. Op basis van de opgedane kennis en ervaringen bereid ik met mijn collega-minister van Welzijn in 2012 een initiatief voor dat in 2013 concreet van start gaat.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Ik bespreek met mijn collega-minister van Welzijn, op welke wijze binnen de vormen die worden aangeboden aan de ouderenzorgsector in het kader van het bewaken van de algemene kwaliteitszorg, een module kan worden opgenomen, gericht op het verhogen van de holebivriendelijkheid in de ouderenzorgsector. Indien deze besprekingen resulteren in een concrete inbedding, ben ik bereid om vanuit Gelijke Kansen de personeelskost te financieren van de lesgever/procesbegeleider. Ook zal ik de kost dragen van een begeleidende brochure die concrete tips en handvaten aanreikt waar de cursisten mee aan de slag kunnen.

OD 8.6 Het inzicht in de specifieke situatie van biseksuelen is vergroot en heeft eventueel geleid tot initiatieven ter verhoging van hun welzijn.Realisaties 2012

Uit het Zzzip-onderzoek (survey naar het leefsituatie van holebi's in Vlaanderen) dat in het najaar van 2011 werd afgerond, blijkt dat 8,4 % van de holebirespondenten biseksueel is. Meer dan 60 % hiervan zijn vrouwen. Op basis van de analyse van de data kunnen geen significante verschillen worden vastgesteld met de personen die zich als lesbisch of homoseksueel definiëren. Er is dan ook geen aanleiding om over te gaan tot bijkomende beleidsinitiatieven ter zake.

OD 8.7 Het welbevinden van transgenders wordt verhoogd.Realisaties 2012

Elke werkgever kan geconfronteerd worden met een transgender werknemer. Veel werkgevers willen hier op een correcte en constructieve wijze mee omgaan, met respect voor alle betrokkenen. Ze weten echter vaak niet hoe dit aan te pakken. Vandaar het idee om een informatiebrochure voor werkgevers aan te maken. In het kader van de toepassing van de OCM (zie SD 1) heb ik hiervoor de medewerking gevraagd en gekregen van mijn collega-minister van Werk. Ook vertegenwoordigers uit bedrijven, sociale partners, het holebi- en transgendermiddenveld, VDAB, de academische wereld, en de administraties Gelijke Kansen en Werk en Sociale Economie waren nauw betrokken bij de totstandkoming. Het resultaat is een praktisch bruikbare publicatie. Zij wordt in het najaar van 2012 voorgesteld, en vervolgens breed verspreid.

Wat het thema Onderwijs betreft, stelde ik een decreet op dat het vanaf 1 september 2012 mogelijk maakt voor personen die een naamsverandering ondergingen, om bij hun onderwijsinstellingen een nieuw diploma of scholingsbewijs te verkrijgen met hun nieuwe naam.

Voorts kon het Antwerpse Roze Huis in 2012 dankzij een projectsubsidie werken aan het empoweren van transgenders in de provincie Antwerpen en aan de ontwikkeling van informerende en sensibiliserende initiatieven. Zo was er onder meer het evenement 'Veel meer dan M/V. Een literair avontuur doorheen (trans)gender', op 2 juni 2012 in de Antwerpse Permeke bibliotheek met voorleessessies, filmvertoningen en getuigenissen.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Vanuit het transgendermiddenveld wordt heel uitdrukkelijk de nood gesignaleerd aan een contactpunt waar transgenders terecht kunnen voor informatie en praktisch advies over onder meer administratieve procedures en hulpverlening. Ik maak dit mogelijk via een pilootproject: het Transgender Contactpunt wordt gesitueerd in het Centrum voor Seksuologie en Genderproblematiek aan het UZ Gent. Het contactpunt zal niet enkel openstaan voor patiënten van het UZ Gent. De brede groep van transgenderpersonen kan hier terecht: zowel personen die (al dan niet in het UZ Gent) een medisch traject volgen, maar ook zij die hierover twijfelen of die geen medische behandeling wensen. Ik betrek in de uitvoering ook mijn collega-minister van Volksgezondheid.

OD 8.8 Het geweld tegen holebi's wordt voorkomen en bestreden

Reeds in mijn vorige beleidsbrief zag ik mij jammer genoeg genoodzaakt om gewag te maken van herhaalde voorvallen van zware agressie tegen holebi's. Deze reeks gebeurtenissen heeft zich helaas voortgezet, met als triest hoogtepunt de eerste moord in België die wellicht officieel als homofoob zal worden bestempeld.

Zoals eerder vermeld, loopt momenteel een diepgaand onderzoek naar geweld tegen holebi's (zie OD 8.1). Daarnaast ondersteun ik als minister van Onderwijs het onderwijsveld bij de uitbouw van een

duurzaam gender- en seksueel diversiteitsbeleid (zie OD 8.3). Voorts heb ik naar aanleiding van het recente onderzoek van professor Hooghe (KU Leuven) – die stelt dat de weerstand tegen holebiseksualiteit bij de algemene populatie jongeren afneemt, maar bij bepaalde groepen allochtone jongens licht toeneemt – een overleg georganiseerd met professor Hooghe en een aantal experts die werken met allochtone jongeren. Bij de aanwezigen was er eensgezindheid dat een gediversifieerde aanpak aangewezen is, waarin het bespreekbaar maken van het thema centraal moet staan. Een belangrijke rol is weggelegd voor het allochtone middenveld. Ik onderzoek hoe ik nog intenser met deze organisaties kan samenwerken in het kader van dit thema.

Met het oog op het bespreekbaar maken van het thema in moslimmiddens, zal ik alvast het Tariq-project van Merhaba ondersteunen. Meer hierover bij OD 13.4.

Ik werk in 2012 ook mee aan het Nationaal Actieplan ter Bestrijding van Homo- en Transfoob Geweld. De coördinerende bevoegdheid ligt op het federale niveau, maar uiteraard zal het plan ook een inkijk geven in de regionale inspanningen. Het plan wordt in het laatste kwartaal van 2012 verwacht.

SD 9 De beeldvorming van holebi's en transgenders is niet-stereotyperend en heeft aandacht voor de diversiteit binnen de holebi- en transgendergemeenschap.

Realisaties 2012

Sinds 2012 neem ik de ondersteuning van de Belgian Pride structureel op in de gelijkekansenbegroting. Dit jaarlijkse evenement combineert een feestelijke optocht voor duizenden holebi's en transgenders met een politieke en maatschappelijke boodschap. Sinds enkele jaren groeit de Belgian Pride doelbewust en succesvol uit tot een groot feest van de diversiteit. Hierbij is er niet enkel aandacht voor de verscheidenheid binnen de holebi- en transgendergemeenschap, maar worden er ook allianties aangegaan met culturele en middenveldorganisaties buiten de holebi- en transgendergemeenschap, om zo het respect voor seksuele verscheidenheid en voor verscheidenheid *tout court* mee uit te dragen.

Daarnaast ondersteunde ik de voorbereiding van een mensenrechtenconferentie die kadert in de World Outgames (hierna afgekort als WOGA), een ambitieus evenement dat in de zomer van 2013 holebi's uit de hele wereld samenbrengt in Antwerpen. Naast de conferentie omvat WOGA ook een grootschalige sportcompetitie en een cultureel luik.

Tenslotte heb ik ook de organisatie van de L-Day op 4 februari 2012 mee mogelijk gemaakt. Dit initiatief richt zich in eerste instantie op het vrouwelijke segment van de holebigemeenschap, en hun sympathisanten. De feesteditie – het initiatief vierde haar vijftiengste verjaardag – creëerde via de traditionele mix aan optredens, debat, standenmarkt en workshops, een ontmoetingsplek voor een vaak minder zichtbare aandachtsgroep binnen de holebi- en transgendergemeenschap.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Ook de editie 2013 van de 'Belgian Pride' komt tot stand met mijn steun.

In 2013 zal ik de realisatie van de WOGA-mensenrechtenconferentie mogelijk maken. Dit evenement vindt plaats van 31 juli tot 2 augustus 2013 en wordt bijgewoond door participanten uit alle continenten. Het doel van de conferentie is om via een sterk programma de aandacht te vestigen op het feit dat holebi- en transgenderrechten mensenrechten zijn. Tegelijk wordt ernaar gestreefd om op wereldschaal ervaringen uit te wisselen, allianties te vormen, de capaciteiten en de visie van de deelnemers aan te scherpen en hen te laten kennismaken met nieuwe visies op samenwerken en wereldwijde verbondenheid. Het beoogde effect is de LGBT-beweging wereldwijd strategisch te versterken, zodat in de periode na de World Outgames elke gelegenheid voor positieve verandering benut kan worden.

De WOGA is een sportevenement voor en door holebi's en transgenders waar ook hetero's welkom zijn. De reguliere sportsector – en in het bijzonder de voetbalsector – lijkt op het eerste gezicht het

speelveld van hetero's, waarop holebi's niet welkom zijn. Homofobie op en naast het veld is jammer genoeg nog steeds een realiteit. Ik wil hier graag verandering in brengen, en vond een partner in diverse actoren uit de voetbalwereld, zoals de Koninklijke Belgische Voetbalbond, de Football+ Foundation, de Pro League, de Nationale Voetballiga, de Voetbalfederatie Vlaanderen en de Koninklijke Vlaamse Voetbalbond. Samen zullen wij in 2013 een grootschalige campagne uitwerken en realiseren.

SD 10 Ook buiten de Vlaamse grenzen de gelijke kansen van holebi's en transgenders verhogen.

OD 10.1 De Vlaamse voortrekkersrol in de uitbouw van een progressief holebi- en transgenderbeleid in Europa wordt verder uitgebouwd.

Deze doelstelling wordt besproken onder OD 15.3 en OD 15.4.

4 De integrale toegankelijkheid is een sleutelement in de realisatie van een maatschappij met gelijke kansen

SD 11 De publieke ruimte wordt voor iedereen integraal toegankelijk.

OD 11.1 Alle actoren betrokken bij een ontwerp- en bouwproces, zijn vertrouwd met de stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid en passen ze correct toe.

Realisaties 2012⁸

Om de doeltreffendheid van de Toegankelijkheidsverordening na te gaan, werd in overleg met minister van Ruimtelijke Ordening besloten om deze in 2012 te evalueren. Gelet op de relatief korte termijn dat de verordening nog maar in werking is (maart 2010), werd evenwel beslist om deze evaluatie met een jaar uit te stellen. GKV startte in 2012 met de voorbereiding van deze evaluatie.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 zal ik, zoals afgesproken met mijn collega-minister van Ruimtelijke Ordening, de toepassing van de Toegankelijkheidsverordening in de praktijk nagaan. De uitgangspunten bij deze evaluatie zijn onveranderd: het streven naar integrale toegankelijkheid en het streven naar een effectieve en efficiënte regelgeving.

OD 11.2 Een verplicht adviessysteem treedt in werking.

Realisaties 2012

De Toegankelijkheidsverordening voorziet in een verplicht adviessysteem. Ik heb deze verplichting gekoppeld aan de hervorming en structurele verankering van het werkveld dat in Vlaanderen actief is rond toegankelijkheid, zoals verder beschreven onder OD 11.6.

⁸ Met deze initiatieven geef ik uitvoering aan ViA, strategische doelstelling 53, sleutelproject 5.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Eind 2012 zal ik een nota voorleggen aan de Vlaamse Regering inzake de toekomstige structuur van het toegankelijkheidswerkveld (OD 11.6), die zijn finaliteit zal kennen voor het einde van deze legislatuur.

OD 11.3 Eenieder die bij een ontwerp- en bouwproces betrokken is, is bekend met de filosofie achter het ontwerpconcept ‘Universal Design’ en past deze ook toe.

Realisaties 2012

Voor 2012 stond een tweede editie van de architectuurwedstrijd ‘Universal design voor studenten’ op het programma. Bij de voorbereidingen hierop werd duidelijk dat de impact van deze wedstrijd staat of valt met een verfrissend concept dat maximaal de interesse voor deze wedstrijd en voor de ‘Universal Design’-ontwerpfilosofie kan stimuleren. Daarom zal ik het concept en het bijhorende promotieplan laten ontwikkelen met behulp van de expertise van het communicatiebureau Bubka.

Het project ‘Universal Design Patterns’ ontwikkelde een model dat, met inbreng van ervaringsdeskundigheid, besluitvormers en ontwerpers ondersteunt. Het model helpt hen bij het ontwerpen van gebouwen die toegankelijk zijn voor iedereen en die rekening houden met de grote diversiteit van personen.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

De wedstrijd, die zal plaatsvinden in de tweede helft van het academiejaar 2012-2013, wil studenten uit ontwerpopleidingen onderdompelen in de filosofie van ‘Universal Design’. Door specifiek in te spelen op de leefwereld van studenten, wil ik met deze editie een breder bereik nastreven.

Om het ontwerpconcept Universal Design verder te promoten bij de professionele stakeholders uit de bouwwereld, zal ik in het voorjaar van 2013, in samenwerking met de actoren uit het toegankelijkheidswerkveld, een aantal informerende en sensibiliserende initiatieven opzetten. Ter afsluiting van het project Vlaams Netwerk Toegankelijk Bouwen II zal minstens een Vlaamse studiedag georganiseerd worden. Ik hoop een aantal initiatieven te kunnen bundelen in een tweede editie van de week van Universal Design. Ik zal ook onderzoeken hoe het projectmatige Vlaams netwerk Toegankelijk Bouwen verdergezet kan worden in een permanente structuur.

OD 11.4 Overheidsgebouwen en gesubsidieerde publieke gebouwen vervullen een voorbeeldfunctie op vlak van Integrale Toegankelijkheid.

Verschillende beleidsdomeinen voeren, binnen het OCM-kader, actieplannen uit om de toegankelijkheid van de eigen infrastructuur of van gesubsidieerde infrastructuur te verhogen. De Vlaamse overheid vervult inzake het verzekeren van fysieke toegankelijkheid een voorbeeldrol en kan het zich moeilijk veroorloven om middelen ter beschikking te stellen voor infrastructuurwerken die niet zouden voldoen aan de vereisten.

Realisaties 2012

Als onderwijsminister heb ik bijzondere aandacht voor de toegankelijkheid van nieuwe schoolgebouwen. Scholen moeten nu meer dan ooit inclusief ontworpen worden om de evoluties inzake inclusief onderwijs mogelijk te maken. In het najaar van 2012 werk ik daarom in samenwerking met Agion en Enter vzw een inspiratiebundel ‘toegankelijke scholen’ uit. Deze bundel moet ontwerpers en schooldirecties inspireren tot het toegankelijker bouwen van scholen voor het basisonderwijs, secundair onderwijs en buitengewoon onderwijs. De bundel zal ook concrete tips aanreiken voor eenvoudige en budgetvriendelijke verbeteringen in bestaande gebouwen.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

GKV zal de andere beleidsdomeinen ondersteunen bij de opmaak en uitvoering van actieplannen die de toegankelijkheid van de eigen of gesubsidieerde infrastructuur verhogen.

Vanuit mijn bevoegdheid als onderwijsminister zal ik de nieuwe inspiratiebundel breed bekendmaken bij de schooldirecties.

OD 11.5 Toegankelijkheid wordt gemonitord onder andere via de vernieuwde, meer gebruiksvriendelijke ToegankelijkVlaanderen-databank.

Zoals ik ook in eerdere beleidsbrieven aankondigde, laat ik de databank ‘Toegankelijk Vlaanderen’ fundamenteel hernieuwen. De gemoderniseerde databank verzamelt niet langer enkel toegankelijkheidsinformatie voor bezoekers van publieke plaatsen. Via een gewijzigde screeningsmethode, waarbij een oplossingsgerichte aanpak centraal staat, wordt de databank ook een sensibiliserend en informerend instrument voor eigenaars en op die manier een opstap naar feitelijke veranderingen. Met de nieuwe modaliteiten kan de databank uitgroeien tot het monitoringsinstrument voor het gevoerde toegankelijkheidsbeleid. De databank krijgt zo een zeer centrale rol binnen het transversale en het verticale toegankelijkheidsbeleid.

Realisaties 2012

Het was mijn opzet om begin 2011 een volledig operationele databank klaar te hebben, waarbij de resultaten van de eerste toegankelijkheidsonderzoeken volgens de nieuwe methodiek ook al op de website consulteerbaar zouden zijn. Dit project wordt inhoudelijk sterk ondersteund vanuit Enter, de provinciale adviesbureaus toegankelijkheid en GKV. De technische ontwikkeling van de databank gebeurt door HP-Belgacom en liep aanzienlijke vertraging op. Ik kwam intussen met HP-Belgacom tot de goede afspraak dat de backoffice van de applicatie in het najaar 2012 volledig operationeel zal zijn en ook de publieke website op punt zal staan, zodat iedereen de tientallen nieuwe dossiers zal kunnen raadplegen die de voorbije maanden werden ingevoerd.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Ik zal in het voorjaar 2013 een nieuwe campagne voeren om de vernieuwde databank aan het grote publiek – en in het bijzonder aan de doelgroep van personen met een handicap en eigenaars van publiek toegankelijke accommodaties – voor te stellen. De databank wordt ook blijvend via de OCM gepromoot.

OD 11.6 Het toegankelijkheidsmiddenveld wordt een volwaardige partner van het Vlaamse beleid via professionalisering en structurele verankering.

Realisaties 2012

Om een gedegen toegankelijkheidsbeleid te kunnen voeren, is er nood aan inhoudelijke ondersteuning via ervaringsdeskundigheid en technische expertise. Ik zet daarom sterk in op de coördinatie, afstemming en professionalisering van het middenveld.

Er wordt structureel intensief samengewerkt met:

- Enter, het **Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid** en **Intro**;
- vier **adviesbureaus toegankelijkheid**: Westkans, CTPA, Toegankelijkheidsbureau en ATO;
- vijf **provinciale steunpunten toegankelijkheid**.

Ondanks de stopzetting van het initiatief ‘Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen’, werd een **gebruikersinbreng** verzekerd via de werking van Enter, de adviesbureaus, Intro en de provinciale steunpunten.

Nieuwe partners. Voor een gedragen toegankelijkheidsbeleid is ook netwerking met de bouwwereld en de sector van architecten belangrijk. Daarom ondersteun ik het project Vlaams Netwerk Toegankelijk Bouwen. In 2012 bood dat netwerk een overlegplatform tussen bedrijven, ontwerpers, het toegankelijkheidsmiddenveld en de overheid.

Het Vlaamse gelijkekansenbeleid steunt reeds twee legislaturen op een structurele samenwerking met de vermelde partners. De ervaring leert me intussen dat er nood is aan vernieuwing en een ingrijpende hervorming. Nog steeds moet te veel geïnvesteerd worden in coördinatie en intervisie van de sleutelactoren, terwijl dit niet tot de gewenste resultaten leidt. Na een intensieve ronde van bilaterale gesprekken met alle betrokkenen, werd een uitvoerige evaluatie opgestart. Op basis hiervan zal ik dit najaar een nota - met een voorstel van nieuwe structuur - voor de Vlaamse Regering voorbereiden.

Deze intentie is onlosmakelijk verbonden aan de realisatie van het verplichte adviessysteem dat de Toegankelijkheidsverordening zal ondersteunen en zal uiteraard passen binnen de krijtlijnen van de interne staatshervorming (zie OD 15.2).

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Eind 2012 zal ik een nota voorleggen aan de Vlaamse Regering inzake de toekomstige structuur van het toegankelijkheidswerkveld. Op basis van de beslissing van de Vlaamse regering zal ik in 2013 de nodige initiatieven nemen om het toegankelijkheidswerkveld te formaliseren.

Het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid, Enter. Enter blijft inzetten op de afstemming en coördinatie van de adviserende instanties van het toegankelijkheidswerkveld. Enter zal ook een belangrijke rol spelen in de organisatie van de ontwerpwedstrijd Universal Design (zie OD 11.3), en van de evenementen die mogelijk kunnen uitgroeien tot een tweede editie van de Vlaamse week van Universal Design. Enter houdt het Vlaams Handboek Toegankelijk up-to-date en verstuurt in dit kader periodiek digitale nieuwsbrieven. Ook het beheer van de vernieuwde databank ‘Toegankelijk Vlaanderen’ wordt door Enter opgenomen. Verder zal het de nodige expertise aanleveren om GKV, en andere beleidsdomeinen in het kader van OCM, te ondersteunen.

Intro. Intro streeft naar meer toegankelijkheid van evenementen en breidt haar actieradius verder uit. In 2012 zag deze organisatie de federale loterijmiddelen waarop een groot deel van haar begroting berustte, stopgezet. Ik kreeg intussen van mijn federale collega minister Van Acker het signaal dat Intro in 2013 zal kunnen intekenen op een nieuwe *call* en zo mogelijk opnieuw met loterijmiddelen aan de slag zal kunnen.⁹ Zoniet, dreigt deze organisatie sterk te zullen moeten inboeten aan verworven slagkracht.

De provinciale steunpunten toegankelijkheid (PST's). Eind oktober 2012 dienen deze steunpunten een nieuw actieplan in dat in overleg met mijn administratie wordt besproken. De rol en taakstelling van de PST's zal bekeken worden in het kader van de evoluties in de interne staatshervorming, en uiteraard ook binnen de bredere herstructurering van het toegankelijkheidsmiddenveld.

Adviesbureaus toegankelijkheid. De adviesbureaus zetten verder in op de toegankelijkheidsadvisering van bouwheren en architecten in het ontwerpproces. Zij blijven ook een belangrijke ondersteuningsfunctie uitoefenen in het kader van de Toegankelijkheidsverordening. Het uitvoeren van screenings binnen de databank Toegankelijk Vlaanderen blijft een van hun belangrijkste opdrachten.

Gebruikers. De gebruikersparticipatie verliep in 2012, wegens de stopzetting van Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen, noodgedwongen op ad-hocbasis. Een vernieuwde structurele gebruikersparticipatie zal gerealiseerd worden binnen de definitieve structuur die in 2013 zal worden gerealiseerd. (zie OD 6.2). Het project ‘Universal Design Patterns’ biedt ook een opstap naar verdere gebruikersparticipatie (zie OD 11.3).

⁹ Met deze initiatieven wordt uitvoering gegeven aan de [resolutie](#) betreffende de ondersteuning van Intro vzw voor het toegankelijk maken van culturele evenementen, Vlaams Parlement, *Parl. St.* 1325 (2011-2012), nr. 4.

Nieuwe partners. Het project Vlaams Netwerk Toegankelijk Bouwen II wordt in het voorjaar van 2013 afgesloten met de organisatie van een breed publieksmoment (zie OD 11.3). Ik zal onderzoeken hoe ik het overlegplatform, dat in de schoot van dit project werd opgericht, kan verder zetten.

Assistentiehonden

Op 20 maart 2009 werd door het Vlaams parlement het decreet houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond goedgekeurd. Dit decreet voorziet in een – niet verder gedefinieerde – controle-instantie, die toeziet op de toepassing van het recht op toegang tot publieke plaatsen, en koppelt aan de weigering van toegang tot publieke plaatsen de mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve geldboete. Al snel bleek echter dat het niet mogelijk was om die administratieve sanctionering op een logische, doeltreffende en middelen-efficiënte wijze te implementeren, zodat het decreet dreigde dode letter te blijven.

Realisaties 2012

Eind 2011 werd een opdracht gegund om een ontwerp tekst te schrijven tot wijziging van het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond. Door de wijziging zullen de administratiefrechtelijke boetes uit het oorspronkelijke decreet vervangen worden door strafrechtelijke boetes, zodat de politie kan instaan voor een effectieve controle. Zodra de teksten opgeleverd werden, heb ik ze voor consultatie verstuurd naar verschillende organisaties uit de betrokken sector en naar het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (hierna afgekort tot CGKR). Hun opmerkingen zullen verwerkt worden, zodat de ontwerp tekst nog in 2012 aan de Vlaamse Regering kan voorgelegd worden. Ondertussen werd vanuit Welzijn ook verder gewerkt aan een regeling voor de erkenning/attestering van de honden en de organisatie van de sector, en bijgevolg ook de definiëring van opleidingscentra en hoofd instructeurs.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 wordt de wijziging van het decreet aan het Vlaams Parlement voorgelegd en zal, mits goedkeuring ervan, het nieuwe sanctiemechanisme worden bekendgemaakt, in de eerste plaats bij personen die gebruik maken van assistentiehonden. Horeca Vlaanderen, en andere relevante organisaties, zullen gevraagd worden aan de regelgeving aandacht te besteden.

Toegankelijkheid pretparken

Via de media werd het dossier-Plopsaland uitgebreid onder de aandacht gebracht. De Plopsa-groep vaardigde een nieuw beleid uit waarbij personen met een handicap de toegang tot een heel aantal attracties wordt ontzegd. Ik heb me geëngageerd om, in samenwerking met Enter vzw en het CGKR en in overleg met gebruikers en andere betrokken partners, een concreet advies uit te werken. Ik hoop te mogen rekenen op de verdere medewerking van Plopsa om op basis hiervan te komen tot een betere en meer aanvaardbare oplossing met de intentie dat dit ook dienstig kan zijn voor andere pretparken.

SD 12 Mondelinge, schriftelijke, audiovisuele of digitale publieke informatie wordt voor iedereen leesbaar en verstaanbaar.

In deze legislatuur wordt het toegankelijkheidsbeleid uitgebreid met het thema ‘toegankelijkheid van informatie’. Toegankelijkheid van beschikbare informatie is een essentiële voorwaarde voor iedereen om te kunnen handelen en om te kunnen participeren in deze samenleving. Ik benader dit nieuwe beleidsthema voor het gelijkekansenbeleid bescheiden, door verder te streven naar meer toegankelijke en gebruikersvriendelijke websites en door te ijveren voor overheidsinformatie die voor iedereen begrijpelijk en verstaanbaar is.

OD 12.1 Het world wide web wordt integraal toegankelijk.Realisaties 2012

Uit de toegankelijkheidsmonitor, waarvan de resultaten eind 2012 bekend werden gemaakt, blijkt dat amper 6,9 % van de websites in Vlaanderen in min of meerdere mate toegankelijk genoemd kunnen worden – cijfers die overigens vergelijkbaar zijn met de resultaten voor geheel België. Eerder deze legislatuur heb ik acties ondernomen om de toegankelijkheid van private websites te promoten en het AnySurferlabel ingang te doen vinden. In 2012 werd het traject afgerond waarbij ik voor de tweede maal zestien webdesign-bureaus een begeleidingspakket aanbood. Dit pakket bestond uit een vorming webtoegankelijkheid en begeleiding bij het behalen van het AnySurfer-label voor één van projecten.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Uit een eerste evaluatie van de eerder genomen initiatieven blijkt dat deze op beperkte schaal zeker zinvol zijn geweest, maar dat ze anderzijds slechts een beperkte impact hebben op de totaliteit van Vlaamse websites. Ik wens daarom in 2013 een werkgroep op te starten, waarbij GKV in nauw overleg met onder meer communicatie- en IT-experten binnen de Vlaamse overheid, de mogelijkheden nagaat om meer structurele initiatieven op te zetten.

OD 12.2 Overheidsinformatie wordt leesbaar en verstaanbaar voor iedereen.

De overheid is er voor iedereen. Een overheid die betrouwbaar wil zijn voor alle burgers moet aan alle burgers kunnen zeggen wat ze doet en doen wat ze zegt. Dit alles op zo'n manier dat het ook begrepen wordt. Dit impliceert onder meer dat de informatie die de overheid verspreidt over haar beleid best leesbaar en verstaanbaar is voor iedereen.

Verschillende actoren binnen de Vlaamse overheid (waaronder de afdeling communicatie binnen het departement DAR, het Vlaamse armoedebeleid en het Vlaamse integratiebeleid) zetten reeds op dit thema in en hebben daarvoor ook de juiste expertise in huis. Ik opteer er daarom voor om vanuit het gelijkekansenbeleid - met mijn beperkte middelen en capaciteit - prioriteit te geven aan het architecturale, fysieke aspect van het toegankelijkheidsthema.

OD 12.3 De principes achter Universal Design vinden ingang bij de ontwikkeling van informatie- en communicatietechnologie of communicatiesystemen.

Aan deze beleidsdoelstelling wordt afdoende invulling gegeven door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Ik overleg met mijn collega-minister van Welzijn of en op welke wijze ik zijn initiatieven vanuit het Vlaamse gelijkekansenbeleid kracht kan bijzetten.

5 Binnen het gelijkekansenbeleid wordt ingezet op het empoweren van nieuwe Vlamingen**SD 13 Het bestrijden van specifieke problemen die zich voordoen wanneer gendermechanismen en achterstellingsmechanismen op basis van etniciteit elkaar kruisen**

In mijn beleidsnota wees ik er op dat er voor arbeidsparticipatie van vrouwen bij nieuwe Vlamingen en Brusselaars een behoorlijk draagvlak is, maar dat binnenshuis veelal een meer traditionele

rolverdeling heerst. Er is dan ook nood aan initiatieven die het genderbewustzijn bij deze groepen verhogen.

OD 13.1 Het ontwikkelen van een genderbewustzijn bij mannen en vrouwen met een andere origine.

OD 13.2 Mannen en vrouwen aanzetten tot een evenwichtige participatie aan huishoud- en zorgtaken.

OD 13.3 Het organiseren van discussies tussen adolescente nieuwe Vlamingen (jongens en meisjes) over hun verwachtingen en wensen van mannen en vrouwen in een klassieke en nieuwe relaties.

Realisaties 2012

Aangezien ze in hun uitwerking sterk op elkaar ingrijpen, bundel ik de bespreking van deze drie OD's. Er wordt onder meer aan gewerkt via subsidiëring van projecten die uitgaan van de betrokkenen zelf en via de gesubsidieerde organisatie Ella vzw.

Om het genderbewustzijn van adolescente nieuwe Vlamingen te verhogen, geef ik hen de kans deel te nemen aan discussies over hun verwachtingen van mannen en vrouwen in klassieke en nieuwe relaties. Zo finaliseerde Tara-Arts in 2012 een interactief videoproject waarbij jongens en meisjes van diverse origines met elkaar in gesprek gingen over hun verwachtingen van mannen en vrouwen in relaties en over seksuele oriëntatie. Ella vzw bracht een dvd en methodiekenleidraad uit om het taboe over gemengde relaties te doorbreken

De voorbije zomer bracht studente Sofie Peeters met haar documentaire 'Femme de la rue', een debat op gang over seksisme bij oude en nieuwe Vlamingen. Naar aanleiding hiervan gingen er heel wat stemmen op om seksisme en racisme samen aan te pakken. Het bestrijden van seksisme en racisme belangt iedereen aan. In samenwerking met Onderwijs bereid ik in 2012 een studiedag voor ter verhoging van het genderbewustzijn in het onderwijs. Hierbij zal er onder andere oog zijn voor het bespreekbaar maken van de thematiek bij jongeren met diverse etnische en culturele achtergronden. Ella vzw finaliseert in 2012 ook een weerbaarheidstraining voor meisjes en vrouwen uit etnische minderheden. Die training leert hen omgaan met meervoudige discriminaties op het kruispunt tussen racisme en seksisme.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Ook bij jonge allochtone ouders wil ik het genderbewustzijn verhogen. Een project van Link= Brussel vzw biedt in 2013 workshops aan voor allochtone papa's, gevolgd door een bijeenkomst met de mama's. De bedoeling is hen beiden meer bewust te maken van gendermechanismen die tot gevolg hebben dat allochtone papa's de zorgende taken over de kinderen vaak niet uitvoeren. Tijdens de Brusselse vaderweek in april 2013 zal extra aandacht besteed worden aan het thema participatie van de vader bij de opvoeding van jonge kinderen.

Ook in 2013 wil ik projecten stimuleren met het oog op het verhogen van het genderbewustzijn bij mannen en vrouwen met een andere origine. Bij de concretisering van projecten zal ik de minister van Inburgering betrekken.

OD 13.4 Het verbeteren van het welbevinden van allochtone holebi's.Realisaties 2012

Zoals eerder aangehaald (OD 13.3) stimuleer ik via allerlei activiteiten de dialoog bij jongeren van allochtone origine over relatievorming. Hierin komt ook het thema seksuele diversiteit ter sprake. Dit is belangrijk: in bepaalde segmenten van de allochtone gemeenschap is holebiseksualiteit een absoluut taboeonderwerp, wat het moeilijk maakt voor allochtone holebi's om voor hun seksualiteit uit te komen en ze te beleven. De taboestatus van holebiseksualiteit kan ook leiden tot onbegrip en weerstand, die zich in het ergste geval uit in verbale of fysieke agressie.

Ik benadrukte reeds vaker het belang van het introduceren van stemmen uit de allochtone gemeenschappen zelf – inclusief uit landen met een moslimtraditie – die publiekelijk een genuanceerd standpunt innemen over gender en seksuele identiteit. Vandaar dat ik het project 'Tariq' van Merhaba mogelijk maak, dat is opgebouwd rond de figuur van Muhsin Hendricks, een Zuid-Afrikaanse homoseksuele imam (zie OD 8.8). Hendricks is de stichter van 'The Inner Circle', een mensenrechtenorganisatie die werkt rond de thema's gender, seksuele diversiteit en islam.

Muhsin Hendricks heeft veel ervaring in het aanreiken van kennis en inzichten die holebiseksualiteit bespreekbaar maken in moslimmiddens. Hij zal zich tijdens een vijfdaags programma richten op verschillende doelpublieken: in eerste instantie holebi's met een moslimachtergrond die worstelen met schuldgevoelens over hun seksuele identiteit en zoeken naar manier om deze te verzoenen met hun religie of religieuze achtergrond; in tweede instantie sleutelfiguren in de moslimgemeenschappen die mogelijk een mentaliteitsverandering kunnen stimuleren; in derde instantie het brede publiek; en tenslotte professionals uit het onderwijs en de psychosociale sector. Die laatste missen immers vaak de basisinzichten en het vocabularium om met moslimjongeren over dit thema in gesprek te gaan.

Ik geloof in het nut van een dergelijk initiatief. Enerzijds is het belangrijk dat er binnen de allochtone gemeenschap geïnformeerd en gesensibiliseerd wordt met het oog op het bewerkstelligen van een grotere openheid rond seksuele diversiteit. Anderzijds is het belangrijk dat de autochtone gemeenschap inziet dat er ook binnen de allochtone moslimgemeenschap progressieve stemmen rond dit thema aanwezig zijn. In een klimaat van toenemende polarisering, dat sterk gevoed wordt door vooroordelen en angst, is dit geen overbodige luxe.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Het 'Tariq'-project vindt plaats in december 2012. Op basis van die ervaring bekijk ik welke volgende stappen er eventueel kunnen worden gezet.

SD 14 Door het voeren van een dialoog op metaniveau met de doelgroep(en) krijgt het diversiteitsvraagstuk binnen het gelijkekansenbeleid de nodige aandacht.

Ook in 2012 heb ik gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van nieuwe Vlamingen en Brusselaars, niet het minst over de problematiek van homofobie en genderbased geweld. In andere gesprekken lag de focus op hun deelname aan het georganiseerde jeugdaanbod. Zo organiseerde ik op 18 april een inspraakdag rond culturele diversiteit in het jeugdwerk. Dit resulteerde onder meer in het actieplan 'diversiteit in het jeugdwerk' dat ik in 2013 zal presenteren. In dit actieplan stroomlijn ik de verschillende bestaande inspanningen en leg ik nieuwe accenten en impulsen. Bovendien is er waar nodig overleg tussen GKV en het Minderhedenforum, inzonderheid in het uitwisselen van kennis en ervaring in de strijd tegen discriminatie.

In 2013 blijf ik en mijn administratie(s) dergelijke gesprekken voeren

6 Generieke initiatieven

SD 15 Het gelijkekansenbeleid komt tot stand in samenwerking met verschillende partners en in een multilevelsetting.

Realisaties 2012

Voor de wisselwerking met de academische wereld steun ik vooral op het SGKB. In 2012 ging het nieuwe SGKB van start voor een periode van vier jaar. Dit steunpunt voert onderzoek uit over de thema's discriminatierecht, handicap, gender en seksuele identiteit. Het is een consortium van vijf Vlaamse universiteiten: Universiteit Antwerpen, Universiteit Hasselt, Katholieke Universiteit Leuven, Universiteit Gent en Vrije Universiteit Brussel. Op www.steunpuntgelijkekansen.be is een overzicht terug te vinden van de onderzoeken die opgenomen zijn in het meerjarenplan.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 zet het SGKB zijn werking voort, conform de beheersovereenkomst en het meerjarenplan. Op de (overkoepelende) stuurgroep wordt de werking van het SGKB opgevolgd via overleg tussen het strategische niveau en het onderzoeksniveau. Het beleid, het SGKB zelf en de SERV als relevante Strategische Adviesraad zijn hier vertegenwoordigd. Om de onderzoeken zelf nauw op te volgen, worden er onderzoeksspecifieke stuurgroepen georganiseerd waarbij uiteraard ook gerekend wordt op waardevolle input van partners uit het middenveld.

OD 15.1 Het gelijkekansenmiddenveld geeft beleidsondersteuning, doet aan belangenbehartiging en helpt bij de ontwikkeling van expertise over de verschillende beleidsthema's.

Realisaties 2012

Het Vlaamse gelijkekansenbeleid bestaat zestien jaar. Tijdens deze periode werd nauw samengewerkt met middenveldpartners. Gaandeweg werd een aantal van die organisaties ad nominatim opgenomen in de begroting van Gelijke Kansen.

Vandaag werk ik structureel samen met volgende organisaties: RoSa, NVR, VOK, Ella, The Belgian Pride, Cavarria, GRIP.

Na anderhalf decennium is de tijd rijp om een evaluatie te maken van de wijze waarop middenveld en beleid zich tot elkaar verhouden, welke beleidsondersteuning er vanuit het middenveld verstrekt wordt en hoe de financiering daarvoor georganiseerd wordt. Met dit doel voor ogen kende ik in 2012 een opdracht toe aan Ernst & Young. De opdracht omvat een gedetailleerde doorlichting van de werking van de ad nominatim gesubsidieerde organisaties die focussen op de thema's gender en/of seksuele diversiteit, én de aanmaak van een kader voor toekomstige financiering, inclusief voorwaarden en evaluatiecriteria. Het rapport wordt in het najaar van 2012 opgeleverd.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Geïnspireerd door het onderzoeksrapport zal ik, in overleg met het middenveld, werken aan een nieuw subsidiëeringskader voor het gelijkekansenmiddenveld.

OD 15.2 Het provinciaal en gemeentelijk gelijkekansenbeleid krijgt vorm in afstemming met het Vlaams gelijkekansenbeleid.*Realisaties 2012*

In het licht van de lokale verkiezingen creëerden de provincies in 2012 aandacht voor gelijke kansen in het lokale beleid. Zij sensibiliseren de politieke partijen en de nieuwe lokale besturen over het belang van gelijke kansen en streven naar de integratie van gelijkekansen doelstellingen in de lokale beleidsplannen.

De rol die de provincies naar de toekomst kunnen opnemen met betrekking tot het gelijkekansenbeleid is onderwerp van de interne staatshervorming. In het najaar van 2012 zal ik terzake aan de Vlaamse regering een voorstel formuleren.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 werken de provincies verder aan dezelfde, met het gelijkekansenbeleid overeengekomen, jaardoelstelling. Er wordt voornamelijk gesensibiliseerd over het belang van gelijke kansen bij de verkozenen, de kansengroepen en het middenveld. De verkozenen zullen ondersteund worden in de uitbouw van een lokale gelijkekansenwerking. De gemeenten worden gesensibiliseerd om werk te maken van een evenwichtige vertegenwoordiging in de nieuw samen te stellen adviesraden.

De verdere concretisering van deze doelstelling is afhankelijk van de beslissing terzake door de Vlaamse regering, najaar 2012.

OD 15.3 Vlaanderen heeft een verhoogde en actieve aanwezigheid binnen internationale instellingen die voor haar belangrijk zijn, in het bijzonder voor de thema's 'toegankelijkheid' en 'handicap'.*Realisaties 2012*

Gender. In maart 2012 vond de jaarlijkse bijeenkomst van de Commission for the Status of Women (CSW, Verenigde Naties) plaats in New York. Mijn administratie nam deel aan de voorbereidingen en vertegenwoordigde het Vlaamse gelijkekansenbeleid op de verschillende panels rond de thema's 'The empowerment of rural women and their role in poverty and hunger eradication, development and current challenges' en 'Financing for gender equality and the empowerment of women'.

Tijdens de tweede helft van 2012 verzorgde mijn administratie namens Vlaanderen de opmaak van het zevende rapport ter opvolging van de implementatie van het VN-verdrag ter eliminatie van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW). Dit rapport werd in november ter mededeling aan de Vlaamse Regering voorgelegd en overgemaakt aan het uitvoeringscomité bij de Verenigde Naties.

Seksuele identiteit. Het 'Governmental Network of LGBT Focal Points' blijft uitbreiden en kwam ook in 2012 twee keer samen (Straatsburg, Oslo). Sinds juni werken een zestal leden van het netwerk (Vlaanderen, Nederland, Verenigd Koninkrijk, Zweden, Finland en Letland), samen met ILGA-Europe, aan een voorstel voor de Europese Commissie voor een 'LGBTI Roadmap'. Deze Roadmap zal een soort van doelstellingskader voor de Europese Unie vastleggen, zoals ook werd opgemaakt rond de thema's gender en Roma. In een eerste fase wordt de steun gevraagd van andere Europese lidstaten, met de bedoeling om tegen IDAHOT 2013 (International Day Against Homophobia and Transphobia, 17 mei) een concreet voorstel te kunnen voorleggen aan Europees Commissaris Viviane Reding.

Eind september nam ik als minister van Jeugd deel aan de negende ministerconferentie van de Raad van Europa in Sint-Petersburg. Gezien de schrijnende evolutie in die regio op het vlak van vrije meningsuiting en mensenrechten, maakte ik van mijn verblijf gebruik om twee holebi-organisaties te ontmoeten en te spreken op het internationale Queer Culture Festival.

Handicap. Het ‘interfederaal coördinatiemechanisme’ (bij FOD Sociale Zekerheid) werd als vaste vertegenwoordiger op internationale fora (zowel EU, Raad van Europa als VN-aangelegenheden) aangesteld om de continuïteit van de Belgische vertegenwoordiging te verzekeren en zal op deze gelegenheden bijgestaan worden door één van de acht *focal points* (GKV voor Vlaanderen).

In uitvoering van art 33,2 IVPRH werd in september 2011 met het CGKR een tijdelijk samenwerkingsprotocol afgesloten. Dit protocol werd hernieuwd voor de periode september 2012-juni 2013 en zal van rechtswege eindigen bij de oprichting van het nieuwe Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme.

Mijn administratie was aanwezig in New York op de jaarlijkse ‘Conference of State Parties’ bij het IVRPH (12-14 september 2012) dat dit jaar focuste op de thema’s ‘Technologie en toegankelijkheid’, ‘Kinderen met een handicap’ en ‘Vrouwen met een handicap’.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Gender. Van 4 tot 15 maart vindt de jaarlijkse ‘Commission on the Status of Women’ plaats in New York. Dit jaar ligt de focus op ‘Elimination and prevention of all forms of violence against women and girls’ en ‘The equal sharing of responsibilities between women and men, including caregiving in the context of HIV/AIDS’. Ook voor deze zevenenvijftigste sessie zal ik input aanleveren en zal mijn administratie ter plaatse het Vlaamse gelijkheidsbeleid vertegenwoordigen.

Seksuele identiteit. De aandacht op het internationale forum voor de thema’s ‘seksuele oriëntatie’ en ‘genderidentiteit’ blijft groeien. Het ‘Governmental Network of LGBT Focal Points’, dat steeds meer legitimiteit krijgt als informeel netwerk, blijft daarom een prioriteit voor GKV. Het zal ook in 2013 twee keer samenkomen en verder werken om tegen IDAHOT 2013 concrete voorstellen te hebben voor een ‘LGBTI Roadmap’.

Handicap. In 2013 volg ik, in samenwerking met het daartoe opgerichte interfederale coördinatiemechanisme, de evoluties op Europees en internationaal vlak verder op. Ik kijk ook uit naar de commentaren van het VN-comité ter uitvoering van het IVRPH en zal de beleidsaanbevelingen ter harte nemen en aanwenden binnen de werkzaamheden van de OCM. De verdediging van het rapport staat gepland voor eind 2013.

SD 16 **De beeldvorming van vrouwen en mannen, van allochtonen en autochtonen, van mensen met en van mensen zonder functiebeperking, van holebi's en hetero's in de media is genuanceerd en niet-stereotyperend.**

Realisaties 2012

De brochure ‘Voorbij het cliché. Over genuanceerde beeldvorming.’ werd begin 2012 gericht verspreid. Alle journalisten die aangesloten zijn bij de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) kregen een exemplaar. Ook binnen de VRT werd de brochure actief en ruim verspreid. Mediaorganisaties die in 2011 bij het beleidsdomein Media een projectaanvraag hadden ingediend om meer diversiteit in de media te realiseren, ontvingen eveneens een exemplaar.

OD 16.1 Journalisten gebruiken de Expertendatabank als een belangrijke bron voor contactinformatie¹⁰Realisaties 2012

De Expertendatabank bevat een duizendtal fiches met contact- en expertisegegevens van experts uit de kansengroepen vrouwen, allochtonen, transgenders en personen met een handicap. Sinds 2012 zijn een aantal opgeleide ervaringsdeskundigen in armoedebestrijding toegevoegd. Daarnaast vindt de journalist er informatie over organisaties die werken rond één of meer van deze thema's. In de eerste helft van 2012 werd de Expertendatabank gemiddeld 594 keer per maand geraadpleegd.

Om het gebruik van de Expertendatabank optimaal te houden, wordt ze actief gepromoot bij journalisten. De levendige homepage toont tweewekelijks een nieuw kort interview met één van de vele experts uit de databank. Daardoor wordt in een oogopslag duidelijk wat de Expertendatabank te bieden heeft. Maandelijks ontvangen journalisten ook een mailing met nieuws over de databank. En via een rake advertentie en banner – met dank aan Carl Devos – wordt de databank actief gepromoot bij journalisten.

Op 8 maart 2012 werd de databank voorgesteld op het Overlegplatform Media en Armoede. Dit leidde tot afspraken met De Link vzw die de opleiding en navorming verzorgt van ervaringsdeskundigen in armoedebestrijding. De Link organiseerde een navorming over omgaan met media, waarbij onder meer de Expertendatabank werd voorgesteld. De deelnemende opgeleide ervaringsdeskundigen in armoedebestrijding kregen de mogelijkheid om zich hierop in te schrijven.¹¹

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 werk ik verder aan de uitbouw van deze databank, en aan de verdere promotie ervan.

II. Het gelijkebehandelings- of antidiscriminatiebeleid

In uitvoering van het Gelijkekansendecreet, bouw ik naast het preventieve gelijkekansenbeleid ook aan een antidiscriminatiebeleid dat feitelijke discriminaties bestrijdt en dus meer reactief van aard is.

SD 17 Feitelijke discriminaties worden bestreden¹²

OD 17.1 Het netwerk aan Meldpunten dat feitelijke discriminaties in der minne oplost en met bestaande partnerorganisaties lokale, preventieve acties uitwerkt, is professioneel, gebiedsdekkend en laagdrempelig uitgebouwd.

Realisaties 2012

Een effectief antidiscriminatiebeleid wordt best zo dicht mogelijk bij de burger gevoerd. Daarom ondersteunde ik in 2012 verder het netwerk van dertien Meldpunten Discriminatie, dat bestaat binnen de Vlaamse centrum- en grootsteden. Deze Meldpunten verlenen bijstand aan mogelijke slachtoffers

¹⁰ Met dit initiatief geef ik tevens mee uitvoering aan strategische doelstelling 1 van het geïntegreerd actieplan integratiebeleid van de Vlaamse overheid.

¹¹ Met deze initiatieven geef ik uitvoering aan het Vlaams Actieplan Armoede, strategische doelstelling 4.

¹² Met de initiatieven die in het kader van SD 17 ontwikkeld worden, werk ik mee aan een inclusief integratiebeleid. Deze acties zijn opgenomen in het geïntegreerd actieplan integratiebeleid van de Vlaamse overheid.

van discriminatie. Daarnaast zetten ze preventieve acties op, en werkten zij verder aan de uitbouw van hun lokaal netwerk (zie OD 17.3).

In 2012 werden de elf eerder erkende Meldpunten verder op structurele wijze gefinancierd, twee Meldpunten (Sint-Niklaas en Oostende) ontvingen een subsidie op projectbasis. GKV stond in voor de coördinatie en de inhoudelijke omkadering van dit netwerk, via maandelijks overleg en vormingen. Daarnaast sloot GKV opnieuw een samenwerkingsovereenkomst af met het CGKR voor ondersteuning en begeleiding van de Meldpunten in individuele dossiers.

De Meldpunten registreren de door hen behandelde meldingen in Metis, een centraal registratiesysteem dat door het CGKR wordt beheerd. Begin 2012 werd – in uitvoering van artikelen 43 en 49 van het Gelijkekansendecreet – een eerste uitvoerig rapport met betrekking tot de meldingen van 2010 aan het Vlaamse Parlement voorgelegd.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Elf van de dertien Meldpunten zijn begin 2010 erkend voor een periode van drie jaar. Eind 2012 liep hun driejaarlijkse erkenning dus af. Gezien de oprichting van het Interfederaal Centrum, en de geplande inbedding van de Meldpunten in dit Centrum tegen eind juni 2013, is het niet aangewezen de Meldpunten zonder meer te erkennen voor een nieuwe cyclus van drie jaar. De subsidiëring van alle Meldpunten Discriminatie zal voor de eerste jaarhelft van 2013 dan ook gebeuren op projectbasis. Er is afgesproken dat in de tweede jaarhelft van 2013 de financiering en aansturing zal verlopen via het Interfederaal Centrum.

Om de continuïteit te garanderen, wordt ook de coördinatie en inhoudelijke omkadering van de Meldpunten in de eerste jaarhelft van 2013 nog vanuit GKV georganiseerd. Tegelijkertijd zal ik actief meewerken aan de inbedding van de Meldpunten in het onafhankelijke Interfederaal Centrum. Ik zal er hierbij op toezien dat de kwaliteitsvolle en laagdrempelige dienstverlening die binnen de meldpunten werd uitgebouwd, maximaal wordt geïntegreerd in de nieuwe structuur (zie OD 17.2).

OD 17.2 Een onafhankelijk orgaan dat in rechte kan optreden in het geval van geschillen met betrekking tot discriminatie is geïnstalleerd.

Realisaties 2012¹³

Na intensieve onderhandelingen besloot de Vlaamse Regering eind juli 2012 om, samen met de andere deelstaten en de federale overheid, het onafhankelijke Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme op te richten. Hiermee voert Vlaanderen haar Europeesrechtelijke en decretale verplichtingen uit. Er is overeengekomen dat het Interfederaal Centrum op 30 juni 2013 van start zal gaan. De dertien lokale Meldpunten Discriminatie die Vlaanderen de voorbije jaren heeft opgericht, zullen in dit Centrum worden opgenomen.

Het Interfederaal Centrum zal de opdracht hebben gelijke behandeling, gelijke kansen en evenredige participatie te bevorderen, en elke vorm van discriminatie, uitsluiting, beperking, uitbuiting of vooroordelen te voorkomen. Het gaat hier over discriminatie op grond van leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, of nationale of etnische afstamming.

Het was voor de Vlaamse Regering van cruciaal belang dat het Interfederaal Centrum zich volledig zou kunnen focussen op de strijd tegen discriminatie. Opdrachten die daar niet onder vallen, moeten dus in een afzonderlijke instelling terecht komen. Interfederaal is daarom overeengekomen om de

¹³ Met deze initiatieven geef ik uitvoering aan ViA, strategische doelstelling 53, sleutelproject 7 en aan de met redenen omklede [motie](#) tot besluit van de op 6 oktober 2011 door de heer Ward Kennes in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de interfederalisering van het CGKR en de piste om een eigen Vlaams centrum op te richten, Vlaams Parlement, *Parl. St.* 1282 (2011-2012), nr. 2.

huidige werking van het CGKR rond migratie, mensenhandel en de grondrechten van vreemdelingen uit het takenpakket van het Interfederaal Centrum te houden. Daarnaast zal ook het Steunpunt Armoede uitkantelen naar de FOD Maatschappelijke Integratie. Verder werd met de federale overheid en de andere deelstaten afgesproken om snel gesprekken op te starten voor de interfederalisering van het IGVM, met het oog op de deadline van 1 juli 2013. Net als bij de onderhandelingen over de oprichting van een Interfederaal Centrum, zal ik erop toezien dat een doorgedreven kerntakendebat wordt gevoerd. Het huidige IGVM is immers een federale overheidsinstelling, die momenteel veel beleidsmatige opdrachten uitvoert die niet thuishoren in een onafhankelijk gelijkheidsorgaan.

Tenslotte werd overeengekomen dat de federale minister van Justitie en de federale minister van Gelijke Kansen het initiatief zullen nemen om in het najaar van 2012 een interfederale werkgroep op te starten die verkennende gesprekken zal voeren voor een gemeenschappelijke mensenrechtenkoepel.

Naar aanleiding van de discussies met betrekking tot de oprichting van een gemeenschappelijk, interfederaal dan wel een eigen Vlaams onafhankelijk gelijkheidsorgaan, leverde het SGKB op mijn vraag de studie ‘Gelijk of meer? Naar een interfederaal of Vlaams Gelijkheidsorgaan dan wel naar een algemene mensenrechteninstelling’ af. Deze studie werd op 5 juli 2012 voorgesteld in de Commissie Onderwijs en Gelijke Kansen van het Vlaams Parlement.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In 2013 zal ik actief participeren aan de praktische uitwerking van het samenwerkingsakkoord ter oprichting van het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme. Ik zal er actief op toezien dat de Vlaamse Kamer van het Interfederaal Centrum voldoende bevoegdheden krijgt om haar werking af te stemmen op de Vlaamse realiteit. Ik zal het decreet tot goedkeuring van het samenwerkingsakkoord voorleggen aan het Vlaams Parlement. Verder zal ik de overdracht van de Meldpunten Discriminatie naar het Interfederaal Centrum faciliteren, zodat de dienstverlening aan de burger niet in het gedrang komt.

Ik zal er tevens mee op toezien dat de onderhandelingen voor de interfederalisering van het IGVM tijdig tot een akkoord leiden, rekening houdend met de nood aan een kerntakendebat en met voldoende garanties voor de onafhankelijkheid van de werking van het interfederaal IGVM en dat de gesprekken ter oprichting van een gemeenschappelijke mensenrechtenkoepel opgestart worden.

Het Interfederaal Centrum zal mijn belangrijkste partner zijn in de verdere uitbouw van het Vlaamse antidiscriminatiebeleid. Ik ben ervan overtuigd dat wij elk vanuit onze eigen positie en ons eigen perspectief een complementaire rol zullen spelen in de strijd tegen discriminatie. Een van de hoofdtaken van het interfederale orgaan, met name de onafhankelijke behandeling van klachten van burgers, zal toelaten om de pijnpunten inzake de bestrijding van discriminatie in Vlaanderen bloot te leggen. Het is dan ook van belang dat de Vlaamse Kamer voldoende voeling houdt met de realiteit in Vlaanderen en over haar werking verantwoording aflegt aan het parlement. Zij zullen voor mij dan ook een bron aan inspiratie zijn bij de uitbouw van het Vlaamse transversale antidiscriminatiebeleid.

De Vlaamse bijdrage aan het Interfederaal Centrum werd in het samenwerkingsakkoord vastgesteld op 681.550 euro voor 2013. Dit bedrag werd vastgelegd op jaarbasis, het effectieve bedrag zal pro rata het aantal maanden zijn dat het samenwerkingsakkoord in werking is. Dit bedrag wordt grotendeels geput uit de begroting Gelijke Kansen en er is een cofinanciering van 37.250 euro voorzien vanuit de kredieten van Internationaal Vlaanderen, Cel Buitenlands Beleid.

OD 17.3 Via samenwerkingsovereenkomsten zijn de Meldpunten ingebed in een stevig lokaal netwerk met alle actoren die een rol kunnen spelen bij de bestrijding van discriminatie.

Realisaties 2012

In afwachting van de opstart van het Interfederaal Centrum, ligt de voornaamste vorm van samenwerking besloten in een overeenkomst die ik jaarlijks sluit met het CGKR. Via deze overeenkomst begeleidde en ondersteunde het CGKR de Meldpunten bij de behandeling van concrete dossiers. Ook werden alle Meldpunten aangesloten op het centrale registratiesysteem Metis.

Daarnaast loopt een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Inspectie Werk en Sociale Economie. Deze regelt de flow van arbeidsgerelateerde meldingen tussen de Meldpunten, de Inspectie en het CGKR.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

In afwachting van de opstart van het Interfederaal Centrum, zal ik voor de eerste jaarhelft van 2013 een overeenkomst sluiten met het CGKR ter professionele omkadering van de Meldpunten Discriminatie. Ook de samenwerking met de Vlaamse Inspectie Werk en Sociale Economie zal de eerste jaarhelft van 2013 verdergezet worden. Zodra de opstart van het Interfederaal Centrum een feit is, zal ik de samenwerking met deze nieuwe instelling en de Inspectie herbekijken in het licht van de hervormingen.

OD 17.4 De burger kent zijn rechten in de strijd tegen discriminatie en vindt zijn weg naar de Meldpunten en andere partners.

Realisaties 2012

Voor de bekendmaking van het antidiscriminatiebeleid en de Meldpunten is verder ingezet op netwerking en multiplicatoreffecten. De Meldpunten maakten hun werking in het eigen werkingsgebied beter bekend door samen te werken met lokaal ingebedde doelgroep- en sectororganisaties. Ook door hun preventieve acties kregen de Meldpunten langzamerhand meer bekendheid bij het brede publiek.

Ik zet in het najaar van 2012 een vormingsaanbod voor de Meldpunten op zodat ze, in het kader van een Vlaams beleid voor de integratie van Midden- en Oost-Europese (Roma)migranten, adequaat kunnen omgaan met de bestrijding van discriminatie ten aanzien van deze doelgroep.

Beleidsopties en –initiatieven september 2013

Tegen eind juni 2013 zullen de Meldpunten opgenomen zijn in het nieuwe Interfederaal Centrum. Zodra de opstart van het Interfederaal Centrum een feit is, moet het een algemene communicatiecampagne opzetten die het brede publiek inzicht geeft in zijn rechten en uitleg geeft over de bestrijding van discriminatie in Vlaanderen.

OD 17.5 Het antidiscriminatiebeleid krijgt een wetenschappelijke onderbouw, evoluties worden gemonitord.

Realisaties 2012

In 2010 namen de Meldpunten het centrale registratiesysteem Metis in gebruik (zie OD 17.1). In 2012 is de methodiek achter registratie en gegevensverwerking in dit systeem verder verfijnd. Zo zullen cijferanalyses uit Metis op termijn mede bepalend kunnen zijn voor de richting die ik mijn antidiscriminatiebeleid geef. Ook zullen de cijfers ter beschikking gesteld kunnen worden voor

fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Een eerste rapport werd begin 2012 aan het Vlaams Parlement voorgelegd.

Voor de wisselwerking met de academische wereld steun ik vooral op het nieuwe SGKB. Dit Steunpunt voert sinds 2012 ook onderzoek uit met betrekking tot het thema discriminatierecht. Volgende onderzoekslijnen werden vastgelegd in de meerjarenplanning (2012-2015): de ongelijke wettelijke bescherming van de verschillende discriminatiegronden, religieuze discriminatie in private relaties en handhavingsmechanismen en –methoden in het discriminatierecht.

Beleidsopties en –initiatieven september 2013

De monitoring van het beleid op basis van registratiesysteem Metis wordt verdergezet. Binnen het SGKB lopen de voormelde onderzoekslijnen door.

OD 17.6 De Vlaamse overheid maakt werk van de invoering van antidiscriminatieclausules bij overheidsopdrachten en in subsidiereglementen.

Realisaties 2012

Op mijn voorstel werd in het kader van het OCM-proces (zie OD 1.1) door de Vlaamse Regering een generieke doelstelling bepaald voor het integreren van antidiscriminatie-, toegankelijkheids- en diversiteitsclausules in subsidiereglementen. De implementatie van deze doelstelling verloopt in drie fasen. De eerste twee fasen worden eind 2012 afgerond, namelijk een inventaris van alle subsidiestromen en een overzicht – binnen elk beleidsdomein - van de subsidiestromen waarin het mogelijk en zinvol zou zijn om de vernoemde clausules te integreren. Het is de bedoeling dat de derde fase – het formuleren van de clausules en het opnemen in de relevante subsidiereglementen – wordt opgenomen in een nieuw actieplan met als looptijd 2013-2014.

In het kader van het projectsubsidiebeleid binnen mijn bevoegdheid Gelijke Kansen, heb ik reeds een antidiscriminatie-, toegankelijkheids- en diversiteitsclausule opgenomen.

Wat de aandacht voor dergelijke clausules in overheidsopdrachten betreft, ligt de trekkersrol bij het Vlaamse beleidsdomein Duurzame Ontwikkeling. In het kader van het Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten 2009-2011 is werk gemaakt van een leidraad sociale criteria ten behoeve van de aankopers van de Vlaamse overheid.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

De opmaak en implementatie van een nieuw actieplan voor het integreren van antidiscriminatie-, toegankelijkheids- en diversiteitsclausules in subsidiereglementen gebeurt in de schoot van de Commissie Gelijke Kansen, en wordt gecoördineerd en begeleid door GKV.

Voor de periode 2012-2014 zal ingezet worden op een zo breed mogelijke toepassing van de leidraad sociale criteria. Hiervoor zullen de mogelijkheden, beschreven in de leidraad, door GKV en andere betrokken administraties worden geconcretiseerd in clausules. Die kunnen dan onmiddellijk geïntegreerd worden in de bestekken, telkens op maat van de gevraagde diensten, werken of producten. Hierbij zal in eerste instantie gefocust worden op die categorieën van diensten, werken of producten, die het meest relevant zijn. Het betreft clausules met betrekking tot antidiscriminatie, holebi's, gender, personen met een handicap, fysieke toegankelijkheid en IT-toegankelijkheid. De non-discriminatieclausule wordt eind 2012 aan alle entiteiten van de Vlaamse overheid bezorgd voor opname in hun overheidsopdrachten, zowel in de selectiefase als in de uitvoeringsfase. Met de uitwerking van de overige clausules wordt in 2012 gestart, met de bedoeling deze eind 2014 aan te leveren.

OD 17.7 Een transversaal Vlaams antidiscriminatiebeleid wordt structureel uitgebouwd.*Beleidsopties en –initiatieven 2013*

Zodra de oprichting van het Interfederaal Centrum en de inbedding van de Meldpunten hierin, rond is (zie OD 17.2), komt er tijd vrij om te focussen op de manier waarop de discriminatieproblematiek inbreekt op de verschillende Vlaamse beleidsdomeinen. Zo zal nagegaan worden hoe discriminatie op een structurele en gecoördineerde manier kan worden aangepakt. Hiertoe zal ik een traject uitbouwen dat aansluit bij het transversale gelijkheidsbeleid via de OCM. Binnen het OCM-doelstellingenkader handicap werd al een eerste stap gezet door een engagement rond de screening van de Vlaamse regelgeving in het licht van het IVRPH.

OD 17.8 Het antidiscriminatiebeleid komt tot stand in samenwerking met verschillende partners*Realisaties 2012*

Vlaanderen staat niet alleen in de strijd tegen discriminatie. Het is niet aangewezen om een geïsoleerd beleid te voeren dat los staat van reeds bestaande initiatieven. Ik wil dan ook optimaal inzetten op een doorgedreven samenwerking met andere sleutelactoren.

Voor de wisselwerking met de academische wereld steun ik vooral op het nieuwe SGKB (zie OD 17.5 en SD 15). Daarnaast sloot ik samenwerkingsovereenkomsten af met het CGKR en de Vlaamse Inspectie Werk en Sociale Economie (zie OD 17.3).

Ook werden de eerste contacten gelegd met de Vlaamse Ombudsman, het Kinderrechtencommissariaat, het departement Onderwijs, de Vlor en het Minderhedenforum.

Beleidsopties en –initiatieven 2013

Ik zal het Vlaamse antidiscriminatie netwerk verder en op een meer structurele wijze uitbouwen. Naast een verdieping van het contact met de bestaande partners, zal ik ook werken aan de uitbreiding van het netwerk.

Zodra de oprichting van het Interfederaal Centrum en de interfederalisering van het IGVM een feit is (zie OD 17.2), dienen bepaalde samenwerkingsverbanden herbekeken te worden. Zo zal ik samenwerkingsovereenkomsten met de nieuwe instellingen afsluiten, en ook de samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Inspectie bekijken in het licht van deze hervormingen (zie OD 17.3)

Bijlage I Overzicht resoluties en aanbevelingen Vlaams Parlement met betrekking tot het Vlaamse gelijkekansenbeleid

Resolutie betreffende de ondersteuning van Intro vzw voor het toegankelijk maken van culturele evenementen, Vlaams Parlement, *Parl. St.* 1325 (2011-2012), nr. 4.

Het Vlaams Parlement, (...), vraagt de Vlaamse Regering

1. Aan te dringen bij de Nationale Loterij om de ondersteuning van het project ‘Festivals voor iedereen’ van Intro vzw alsnog te verlengen;
2. De toegankelijkheid van festivals ook in de toekomst te garanderen, inzonderheid door de verdere ondersteuning van het project ‘Festivals voor iedereen’ van Intro vzw;
3. Te onderzoeken op welke wijze ervoor gezorgd kan worden dat festivals en evenementen verplicht worden om de toegankelijkheid zoveel mogelijk te garanderen zonder de administratieve last van het vrijwilligerswerk te verhogen, en het Vlaams Parlement daarover de informeren

Met redenen omklede motie tot besluit van de op 6 oktober 2011 door de heer Ward Kennes in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de interfederalisering van het CGKR en de piste om een eigen Vlaams centrum op te richten, Vlaams Parlement, *Parl. St.* 1282 (2011-2012), nr. 2.

Het Vlaams Parlement, (...), vraagt de Vlaamse Regering

1. Het Vlaams regeerakkoord, met name de interfederalisering van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, uit te voeren, maar niet zonder vooraf een kerntakendebat te houden over de opdrachten waarover een interfederaal orgaan dat belast is met de bevordering van gelijke behandeling van alle personen zonder discriminatie, moet beschikken;
2. Initiatieven te nemen voor de oprichting van een Vlaams orgaan indien de onderhandelingen met de federale overheid en de andere deelstaten eind juni 2012 niet hebben geleid tot een geschreven akkoord, zodanig dat nog voor de start van het zomerreces 2012 een ontwerp van decreet kan worden geagendeerd op de Vlaamse Regering;
3. In alle omstandigheden vast te leggen dat een dergelijk interfederaal of Vlaams orgaan voldoet aan de criteria inzake onafhankelijkheid overeenkomstig de voorwaarden, bepaald in resolutie 48/134 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 20 december 1993 betreffende de ‘Principles relating to the status of National Institutions (‘The Paris Principles’);
4. Te garanderen dat in de samenstelling van de raad van bestuur van een dergelijk interfederaal of Vlaams orgaan niet langer de uitvoerende macht, maar wel de wetgevende macht wordt betrokken;
5. Erop toe te zien dat de verdeling van de leden van de raad van bestuur, aangewezen door de parlementen van de gemeenschappen, gewesten en het Federale Parlement, op een gelijkwaardige manier gebeurt;
6. De geloofwaardige onafhankelijkheid en het pluralisme van een dergelijk interfederaal of Vlaams orgaan te bewaken, onder meer door de garantie dat personen die een dergelijk politiek mandaat bekleden in deelstatelijke, federale en Europese wetgevende instellingen of regeringen, of een uitvoerend mandaat op provinciaal en lokaal vlak, of personen die in een periode van vijf jaar voorafgaand aan hun kandidatuur een dergelijk mandaat hebben bekleed, of die op ministeriële kabinetten werken, geen zitting kunnen hebben in de raad van bestuur,

evenals verder te bekijken welke andere onverenigbaarheden daaraan nog moeten worden toegevoegd, en te garanderen dat de leden van de raad van bestuur over aantoonbare expertise beschikken;

7. Te bepalen dat een dergelijk interfederaal of Vlaams orgaan minstens jaarlijks zijn werking komt voorstellen in het Vlaams Parlement;
8. Eerst werk te maken van de oprichting van een interfederaal of Vlaams orgaan ter uitvoering van de vermelde richtlijnen en artikel 40 van het Gelijkekansendecreet, en aansluitend de eventuele oprichting van een interfederale mensenrechteninstelling te bestuderen, waarvan in voorkomend geval het eerstgenoemde interfederale of Vlaamse orgaan ook autonoom kan blijven;
9. Het Vlaams Parlement te betrekken en te informeren over de voortgang van, hetzij de oprichting van een interfederaal orgaan, hetzij een eigen Vlaams orgaan, en een debat te voeren over de architectuur en de kerntaken van een dergelijk orgaan.

Regelgevingsagenda: Gelijke Kansen

Opheffing Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 tot vaststelling van de voorwaarden voor erkenning en subsidiëring van de gelijkebehandelingsbureaus

Status van het initiatief: In voorbereiding

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad

Inwerkingstreding:

30/06/2013

Uitvoeringbesluit nieuwe regelgeving met betrekking tot toegankelijkheid (erkenning adviserende instanties)

Status van het initiatief: In voorbereiding

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
2013	niet ingevuld	niet ingevuld	niet ingevuld	niet ingevuld	

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering:

niet ingevuld

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...):

niet ingevuld

Andere:

niet ingevuld

Inwerkingstreding:

niet ingevuld

decreet tot erkenning van de adviesbureaus en het expertisecentrum toegankelijkheid

Status van het initiatief: In voorbereiding

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
2013	niet ingevuld	niet ingevuld	niet ingevuld	niet ingevuld	

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering:

niet ingevuld

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...):

niet ingevuld

Andere:

niet ingevuld

Inwerkingstreding:

niet ingevuld

Wijzigen van het decreet houdende een kader inzake het gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid**Status van het initiatief:** In voorbereiding

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
2012	niet ingevuld	niet ingevuld	niet ingevuld	niet ingevuld	

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering:

niet ingevuld

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...):

niet ingevuld

Andere:

niet ingevuld

Inwerkingstreding:

niet ingevuld

ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond**Status van het initiatief:** In voorbereiding

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
eind 2012	apr/13	jul/13	niet ingevuld	niet ingevuld	

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering:

niet ingevuld

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...):

niet ingevuld

Andere:

niet ingevuld

Inwerkingstreding:

niet ingevuld

Decreet houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 23/7/12 inzake de oprichting van een interfederaal centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme.

Status van het initiatief: Afgewerkt

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
20/07/12	niet ingevuld	niet ingevuld	niet ingevuld	niet ingevuld	

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering:

niet ingevuld

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...):

niet ingevuld

Andere:

niet ingevuld

Inwerkingstreding:

30/06/13